

SZAKDOLGOZAT

Mihályi Ivett Emőke

Turizmus-vendéglátás szak

Gödöllő

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Turizmus-vendéglátás Szak

A turizmus környezeti hatásai Mátra-Bükk turisztikai térségben

Belső konzulens: Dr. Dávid Lóránt Dénes

beosztás: egyetemi tanár

Készítette: Mihályi Ivett Emőke

Neptun kód: HTGCF3

nappali tagozat

**Intézet/Tanszék: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság
Intézet/Fenntartható Turizmus Tanszék**

Képzési hely: Gödöllő

2023

Tartalomjegyzék

Bevezetés:	4
Terület lehatárolása:	4
A térség jellemzői:	4
Az ide tartozó települések:	5
A terület megközelíthetősége:	5
Legfontosabb vonzerők:	6
A térség turizmusa:	12
Az Észak-magyarországi turisztikai régió turizmusa:	12
A Mátra térség turizmusának áttekintése:	13
A Bükk térség turizmusának áttekintése:	16
A legfontosabb projektek az alábbiak voltak:	19
Mátra Térségi Aktív Turisztikai Stratégia:	22
A kiadványok összefoglalása:	24
Helyzetelemzés és értékelés:	25
Jövőkép:	25
Célrendszer:	26
Átfogó célok:	27
Fejlesztési célok és intézkedések:	28
Élménycsomagok:	28
Kékes és környezete Fejlesztési Program:	29
Tervezési folyamat:	29
A programban öt tevékenységi csoportot jelöltek ki:	30
1. A Kékes Aktív turisztikai útvonalainak fejlesztése:	30
2. Közlekedési problémák attraktív, környezetbarát megoldása:	30
3. KékesTető fejlesztése:	30
4. Kékes sí funkció és sítugrásánc környezetének attrakciófejlesztése:	30
5. Víz, egyéb közmű és távközlési rendszerek fejlesztése, informatikai platform kialakítása:	30
Mátrai Tájvédelmi Körzet:	31
Kutatómunka:	36
A turizmus hatásainak megítélése:	36
Anyag és módszer:	37
Célok:	37
Eredmények:	37
A válaszadók demográfiai jellemzői:	37
A Mátra-Bükk turisztikai térség turizmusára vonatkozó kérdések elemzése:	42

Lezárás:.....	53
Ábrajegyzék:.....	55
Irodalomjegyzék.....	56

Bevezetés:

Szakdolgozatom témája a Mátra-Bükk turisztikai térség, annak turizmusa, és hogy hogyan hat a turizmus a térség környezetére mind természetvédelmi, gazdasági, társadalmi szempontból. Bemutatom a területet, annak turizmusát, az itt található legfőbb turisztikai lehetőségeket, hogy milyen törekvések vannak a térség turizmusának fejlesztésével kapcsolatban a Mátra Térség Aktív Turisztikai Stratégia alapján, hogy a Bükki Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi körzet milyen lépéseket tesz a természet megóvása érdekében. Illetve saját kutatásom eszközüül a kérdőíves megkérdezést választottam, amelyben kérdéseket tettem fel a térség turizmusával kapcsolatban az ott élőknek és/vagy az oda látogatóknak. Azért választottam ezt a térséget, mert nagyon közel áll a szívemhez. Közel lakunk hozzá a családommal, és amikor csak lehetőségünk van rá célba is vesszük valamelyik részét. Bár nem ez a legnépszerűbb térség az országon belül, szerintem milliószor káprázatosabb például a Balatonnál is, és megérdemelné az első helyet. Egyszerűen engem mindig boldogsággal és nyugalommal tölt el ha meglátogatom itt a kedvenc helyeimet, amikhez oly sok szép emlék és élmény is kötődik. Ezen okokból kíváncsi is voltam az itt élők, és a többi ide látogató ember véleményére is a térség turizmusát illetően, illetve hogy mi mindent nem láttam még ebből a területből, és rengeteg új dolgot is megtudtam közben.

Terület lehatárolása:

A turisztikai térség **3 vármegyébe** nyúlik bele: **Nógrád, Heves, és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyékbe.** (Kft. L. N., 2020.)

A térség jellemzői:

A turisztikai térség a Mátra és a Bükk környékét egyesíti, mindkettő hasonló hegyvidéki jellegű terület, ám mégis különböző lehetőségeket kínálnak.

A turisztikai térség az **aktív turizmusra** épül, ami kiegészül **kulturális** és épített **örökségi** elemekkel is. Gazdag a **termál- és gyógyfürdő** kínálata, illetve jelentős szerepet kap a **borászat** és a **gasztronómia** is. Pont ezek miatt, az ország leglátogatottabb régiói közé tartozik. (Ügynökség, mtu.gov.hu/cikkek/matra-bukkturisztikai-terseg-1926/, 2012-2020)

Az ide tartozó települések:

A Bükk térségében: Bélapátfalva, Bogács, Bükkszentkereszt, Bükkszécs, Cserépfalu, Cserépváralja, Demjén, Eger, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Mályinka, Mezőkövesd, Miskolc, Mónosbél, Nagyvisnyó, Noszvaj, Répáshuta, Szarvaskő, Szilvásvár, valamint Szomolya.

És a Mátra térségében: Abasár, Bányaterenye, Bükkszék, Domoszló, Gyöngyös (Mátrafüred, Kékestető, Sástó, Mátraháza), Gyöngyöstarján, Kisnána, Markaz, Mátradereske, Mátramentre (Galyatető, Mátramentistván, Mátramentlászó, Bagolyirtás, Fallókút), Parád, Parádsasvár, Pálosvörösmart, Pásztó (Mátrakereszt, Hasznos), Recsk, Sirok, Szuha (Mátraalmás), Szurdokpuszti, illetve Tar. (Ügynökség, mtu.gov.hu/cikkek/matra-bukk-turisztikai-terseg-1926/, 2012-2020)

A terület megközelíthetősége:

Autóval:

A terület közúton történő megközelítése igen kedvező mind Budapest, mind Nyíregyháza felől az M3-as autópályának segítségével. Gyöngyös felől a 24-es számú főúttal érhetőek el a Mátrai települések. (EGYESÜLET, www.gyongyos-matra.hu/turisztikai-informaciok/gyongyos-matra-turisztikai-kozhaznu-egyesulet/, 2018.)

Busszal:

Budapestről körülbelül fél óránként mennek buszok Gyöngyösre, majd a Mátrába. Gyöngyösről csakugyan jó gyakorisággal közlekednek autóbuszok a térségbeli településekre.

Vasúttal:

Vasúti úton a Budapest-Miskolc vonalon egyaránt gyors és személyvonattal megoldható a közlekedés, majd vámosgyörki átszállással érhetjük el Gyöngyöst.

Parkolás:

Sástón a parkolás napdíja 500 Ft a turisztikai központnál

A Kékestetőn 1000 Ft-ba kerül a napijegy

Gyöngyösön szintén a legtöbb parkoló fizetős, parkolóautomatákkal. (EGYESÜLET, www.gyongyos-matra.hu/turisztikai-informaciok/gyongyos-matra-turisztikai-kozhaznu-egyesulet/, 2018.)

Legfontosabb vonzerők:

Eger:

Eger egy kincsekkel, értékekkel teli barokkos ékszerdoboz, ahol mindenki kedvére töltheti el az idejét. Nagy választékot találhatunk a kanyargós történelmi utcáin lévő különféle vendéglátóhelyek és boltok között. (Magyarország, 2020.)

Dobó tér:

Ez Eger szíve, központja, a város emblematisztikus főterére! Igazi életlél közösségi hely, ahonnan a legtöbb híres látnivaló pár perc alatt gyalogosan is elérhető. Az elején láthatunk egy szökőkutat, a közepén egy szoborcsopottal, melynek fő alakja a kardját az ég felé emelő Dobó István. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/dobo-ter, 2017)

Egri vár:

A kiváló állapotban lévő Egri Vár a város fő látványossága, és országunk egyik legnépszerűbb múzeuma, ami rengeteg élményt kínál. Részei: a Gótikus Püspöki Palota, ez a vár legrégebben álló épülete, és annak idején innen volt a legjobb a kilátsuk a magyar katonáknak a törökökre. A Hősök Terme, ami főleg Dobó Istvánnak, és a többi hősnek állít emléket. A Kazamata, ami egy földalatti alagútrendszer, ami lehetővé tette a katonák biztonságosabb közlekedését a bástyák között. A Szép bástya, másnéven a kálvária dombja, innen tárul elénk a legpazarabb panoráma, mivel ez a legmagasabb pontja a várnak. A Panoptikum, ahol az Egri csillagok című regény szereplői elevenednek meg. Ezekben ma már főként kiállításokat tekinthetünk meg, amihez igénybe vehetjük a vár katonáinak körbevezetését is. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-var, 2017.)

Minaret:

Eger egyetlen épen maradt, és az ország legjobb állapotú minaretje, az egyetlen a világon, aminek kereszt van a tetején. A torony 40 méter magas, 26 méteres terasszal és 97 lépcsőfok vezet fel a csúcsig. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/minaret, 2017.)

Szépesszonyvölgy:

A belvárostól negyed óra sétára található. Ez a legbájosabb a 130 kilométeren elterülő pincerendszer 150 pincéje közül. A régió borvidéke 13000 hektáron terül el, és ezer éves múlttal büszkélkedhet. Leghíresebb borai egyértelműen az Egri bikavér (vörös) és az Egri csillag (fehér). Ezen borok elkészítését szolgáló szőlők pedig 200-300 méter magasban

teremnek a lankás hegyvidéken. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/szepasszonyvolgy, 2017.)

Egri Bazilika:

Magyarország második legnagyobb vallási épülete. Minden nap délben (a májustól októberig tartó időszakban) hallhatjuk a főszékesegyház orgonájának dallamát. Bár jelenleg éppen felújítás alatt áll, egyes részei még így is látogathatóak. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-bazilika, 2017.)

Egri Érseki Palota Kulturális, Turisztikai és Látogatóközpont:

A barokk stílusú épületben egyházművészeti kiállításokat tekinthetünk meg, ahol a püspökök, vagy érsekek mindennapjaiba tekinthetünk bele. A Palota kávézójában pedig kóstolhatunk egyedi olasz kávét, az „érsek” borát, vagy Stühmer cukrásztermékeket. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/erseki-palota-eger, 2017.)

Egerszalók:

Sódomb:

A 410 méterről tör fel a 65-68 fokos hévíz. Gazdag nátriumban, kalciumban, magnéziumban, és még sok más jótékony anyagban, illetve tartós betegségek széles skálájára gyógyítóan hat. Enyhén savas kémhatása miatt pedig, a bőr savas pH-ját nem bántva hosszú fürdözést tesz lehetővé. Ez a víz alkotta az 1200 négyzetméteres sódombot. Európa szerte egyedülálló ez a mészkőképződmény. (Önkormányzat E. k., 2022.-23.)

Fürdői:

Az egerszalóki gyógyvölgyben találhatóak továbbá a Saliris Resort 5 csillagos Hotel Gyógy- és Termálfürdője, valamint annak különálló része, a Nostalgia Strandfürdő is, ahol a szabad ég alatt éjszakai fürdőzni is lehet. Bármelyik fürdőben átadhatjuk magunkat a termálvíz gyógyhatásainak. (Honlapja, visiteger.com/latnivalok/eger-kornyek/egerszalok, 2017.)

Barlanglakások:

A Bükkalján ma 13 olyan települést ismerni ahol ilyen lakások voltak, Egerszalókon pedig 33 volt található. Némelyiket még fél évszázaddal ezelőtt lakták, és még ma is van, amit nyárikonyhaként használnak. Ezek a könnyen vájható, jó vízzáró tufakőzetből „épültek”. (Önkormányzat E. k., 2022.-23.)

Demjéni Termál Völgy:

Demjén fürdőjében rendelkezésre áll strand, gyógyfürdő, aquapark, és barlangfürdő, és egy 4 csillagos szálloda is. A Cascade Barlang- és Élmenyfürdő Közép-Európa legnagyobb barlangfürdője, a maga 760 méter hosszúságával és 1500 négyzetméter vízfelületével. 2017-ben bezsebelte az év feltörekvő fürdője címet is. (termalfurdo.hu, 2015.)

Gyöngyös:

Mátra Múzeum:

Két kiemelendő része van. Az egyik az Orczy-kastély, itt tekinthetjük meg az 50 ezer éves gyapjas mamut csontvázát. A másik a Természettudományi pavilon, a 3 szintes épület közepén egy épített tölgyfa kapott helyet, szemléltetve rajta az élővilág különböző szintjeit, és összekötve ezzel a tárlatot. Ezen kívül a harmadik része az Orczy-kert. (Egyesület M. M., 2023.)

Mátraderecske:

Mofetta:

Valamilyen posztvulkánis eredetű gáz, főként szén-dioxid, úgy jut fel a földből, hogy az üregben nem található mozgó víz, így koncentrált gázforrásként tör a felszínre. (Juhász, 2016.)

Ennek jótékony hatása van, ha bőrön keresztül bejut az erekbe, a vérbe. A gáz 1,61 tf % oxigénből, 7,13 tf % nitrogénből, 5,11 tf % metánból, és 86,16 tf % széndioxidból áll. Mátraderecsken a gyógygáz igen magas arányba tartalmaz radont. Nagymértékben segít az országban az érbetegséggel és reumatológiai panaszokkal küzdő embereknek. (Gyógygázfürdő, 2013.-2020.)

Mátraszentistván:

Sípark:

A Felső-Mátrában található, 676-821 méteres magasságban, összesen 4,3 kilométernyi sípályával. (Bt., 2000-2023.)

Mátrafüred:

Kis erdei település, de annál több lehetőséget rejt magában.

Palóc múzeum

A néprajzi gyűjteményen kívül megtekinthetjük a különleges palóc népviseletet hordó babákat.

Kozmáry kilátó:

Nagyon közel van, könnyen elérhető, és káprázatos kilátást nyújt minden oldalról, ez a 100 éves kőből épült kilátó.

A közelben találhatjuk ezen kívül a Mátravasutat, a szerelmes lakatfát, kitűnő éttermeket, túra és kerékpárutakat. (EGYESÜLET, www.gyongyos-matra.hu/hirek/matrafured-aprode-elmenyekkel-teli-telepules/, 2018.)

Mátraháza:

Sástó:

Az ország legmagasabban fekvő mesterséges tava kis szigetekkel, melyeket hidak kötnek össze. Nyáron a kacsákat etethetjük rajta, vagy csónakázhatunk, télen pedig korcsolyázhatunk, közben megismerve és bejárva a területét. Ide tartozik az 53 méter magas Sástói-kilátó is. (EGYESÜLET, www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/sasto/, 2018.)

Oxygen Adrenalin Park:

Rengeteg lehetőséggel szolgál az adrenalin szerelmeseinek, a legnépszerűbb azonban a parkon belül a bob pálya, ami egész évben üzemel. Itt közlekedik a libegő is, ami Sástóval köti össze a kalandparkot, áthaladva a főút és a rajta közlekedő autók felett is. (EGYESÜLET, www.gyongyos-matra.hu/aktivan-a-matraba/oxygen-adrenalin-park-2/oxygen-adrenalin-park/, 2018.)

Kékestető:

Itt található az országunk legmagasabb pontja, 1014 méter magasan, ahol egy piros-fehérezöld színűre festett hatalmas kő jelöli. Itt található a 45 méter magas tv torony kilátó, és az 1800 méter hosszú sípálya. Klimatikus gyógyhely, és áthalad rajta a híres Kéktúra útvonal is. (egyesület, 2018.)

Miskolc:

Diósgyőri vár:

Lehetőségünk van megismerni a vár történetét a tárlatvezetéseken, lovagi tornákon, és az egyéb szervezett családi programok keretein belül. Jelenleg zárva tart, rekonstrukció miatt. (Kft. A. M., 2016.)

Miskolctapolca:

Barlangfürdő:

Ezt a fürdőt egy többszázezer éves barlangrendszerből alakították ki, mely játékos klímával, és gyógyhatású forrásból kinyert, 30 fokos, alacsony sótartalmú termálvízzel rendelkezik. Az ide látogatóknak ezzel felejthetetlen élményt nyújt, minden igényüket kielégítve. (Infó, dátum nélk.)

Mezőkövesd:

Matyó Múzeum:

Megismerkedhetünk az UNESCO világörökség részét képező matyó hímzés kultúrájával, és megtekinthetünk egy hagyományosan berendezett matyó parasztházat is. Az állandó és időszakos kiállítások mellett lehetőségünk van foglalkozásokra, kézműves termékek vásárlására is. (Önkormányzata M. , tourism.mezokovesd.hu/matyo-muzeum-a5, 2023.)

Zsóry Gyógy- és Strandfürdő:

A fürdőben mindenki találhat a számára megfelelő szolgáltatást, a wellness-részlegen szauna, jacuzzi, gőzkabin, masszázs várja a vendégeket, továbbá megtalálhatóak élménymedencék, pancsolók, csúszdás medencék és a különleges csésze fürdő is. (Önkormányzata M. , tourism.mezokovesd.hu/zsory-gyogy-es-strandfurdo-a1, 2023.)

Hollókő:

Hollókő a mai napig őrzi a palóc hagyományokat. H ide látogat valaki, az Ófaluban találkozhat a népviseletebe öltözött helyiekkel a múzeumokban, kézműves ajándékboltokban, vendéglátóhelyeken. A leghíresebb népszokás a húsvétolás, amire sokan szoktak ellátogatni ide.

Palóc babamúzeum:

Nagyjából 200 darab igen nagy porcelánbabát tekinthetünk meg itt, amelyek palóc népviselete igen változatosak.

Vár:

A Kőszikla tetejére épült vár a hollóvá átváltozó ördögfiókák után kapta nevét, akik a legenda szerint elhordták a vár építéséhez szükséges köveket. A Panoptikum a Kacsics családot, a vár egykori lakóit mutatja be. A fegyverteremben pedig a kézi fegyvereket mutatja be a 11.-16. század közötti időből. (Önkormányzata H. K., 2013.)

Szilvásvár:

Szalajka-völgy:

Az utat megtehetjük a tisztásig oda-vissza kisvasúttal, vagy gyalog is. Először a lovardát és a lovas pályát láthatjuk. Tovább haladva ajándékboltok, vendéglátók választéka fogad bennünket, és ezután érünk el a kisvasút állomásáig. Ezután végig a patak kíséri bennünket, a Vadaspark, az Erdészeti Múzeum, a pisztrángnevelő, a Szikla-forrás, a többi látnivaló mellett. Ezután következik a Fátyol vízesés, majd a Gloriett tisztás. És még ha innen is van kedvünk tovább menni, akkor elérhetjük az Istállós-kői-barlangot is. (Önkormányzat S. , www.szilvasvarad.hu/hu/latnivalok, 2023.)

Fátyol vízesés:

A patak vize egy karsztforrásból ered, így jöhetett létre a mészkőlerakódás által ez a 17-18 lépcsős vízesés. Magyarországon egyedülálló természetvédelmi értékkel bír. (Önkormányzat S. , www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/fatyol-vizeses, 2023.)

Istállós-kői-barlang:

A barlang a Bükk-hegység második legmagasabb pontján foglal helyet, 609 méter magasban. Méretei elképesztőek, 45 méter mély, és 9-10 méter széles. Egyetlen hatalmas részből áll a belseje, nyílása háromszög alakú. (Önkormányzat S. , www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/istallos-koi-barlang, 2023.)

Lipicai-Ménes:

A magyar tenyésztésű lipicai ménes jelenlegi, a lófajta igényeinek leginkább megfelelő Bükk-fennsík. A ménes lóállománya évek óta 250 körül van. (Önkormányzat S. , www.szilvasvarad.hu/hu/lipicai-menes/allami-menesgazdasag-szilvasvarad, 2023.)

Lillafüred:

Hasonló látványosságok fogadnak bennünket, mint Szilvásváradon. Itt is működik kisvasút, és pisztrángtelep, valamint találhatóak barlangok, is a környéken.

Palotaszálló:

A neoreneszánsz stílusú épület a középkori hangulatot idézi a nagy teraszokkal, toronnyal, ólomüveg ablakaival. A szállónak három, történelmi alakokról elnevezett terme is étteremként működik. Legnagyobb látványossága a függőkert, amit azért építettek ilyen teraszos szerkezetű, megerősítő sétány-rendszerrel, mivel a szálló egy meredek emelkedő tetejére épült.

Lillafüredi-vízesés:

Magyarország legnagyobb, 20 méterről lezúduló, mesterségesen kialakított vízesése, ami a réli időszakban befagyva mesebeli képet fest elénk. (Lillafured.hu, 2009.-2023.)

Aggtelek:

Baradla-barlang:

Ez hazánk legnagyobb barlangja, aminek Magyarországon 19 km a hossza, a szlovákiai Domica barlanggal együtt pedig összesen 25 km hosszú, mint Baradla-Domica barlangrendszer, ami a világon egyedülállóként átjárható barlangi országhatár. Évente 150-180 ezer látogatót fogad, és egyszerre 1000 főnél is többet tud befogadni koncertek alkalmával. (IGazgatóság, 2005.)

Ipolytarnóc:

A Bükki Nemzeti Park területén 17 millió évvel ezelőtt történt egy vulkánkitörés, aminek köszönhetően kiváló állapotban maradtak fenn cápafogak, megkövesedett fák, levéllenymatok és őssálatok lábnyomatai, ezeken kívül megcsodálhatjuk a 7 millió éves ősfák maradványait is. (Terület, 2023.)

A térség turizmusa:

Az Észak-magyarországi turisztikai régió turizmusa:

A Mátra és a Bükk desztináció is az Észak-magyarországi turisztikai régióba tartozik, amely az országban az egyik legnépszerűbbnek számít a belföldi vendégek körében. 2015-ben 8,3%-os részesedéssel rendelkezett az ország vendégforgalmából, mely növekedést jelentett a 2008-as 7,14%-hoz képest. Általánosságban elmondható a régióról, hogy az elmúlt években folyamatos növekedést lehetett tapasztalni, 2015-ben az országos átlaggal majdnem azonos mértékben emelkedett az itteni vendégforgalom. Az összes vendégéjszakák száma 5,8%-kal, a belföldi vendégéjszakák száma 7,1%-kal növekedett ugyanebben az évben, a külföldieké pedig stagnált. A régió vendégforgalmát a belföldi kereslet alakítja ki, a nemzetközi piacok csupán 19%-ban tettek hozzá ehhez. A tartózkodási idő azonban még mindig elmaradt az országos átlagtól, és a vendégek száma gyorsabban növekedett, mint a vendégéjszakáké. A megyékre vonatkozóan elmondható volt, hogy a Heves vármegyei turizmus több lábon áll, és az összes turisztikailag megfogalmazható térsége növekedési pályán mozog. A BorsodAbaúj- Zemplén vármegyei növekedést viszont főleg Miskolc, a megyeszékhely biztosította.

A Mátra térség turizmusának áttekintése:

Heves vármegyében kialakult 3 nagyobb turisztikai magterület: a Gyöngyös-Mátra/Mátra-vidék, Eger-Bükk környéke és a Tisza-tó térsége. Ezek egyikeként a Mátra-vidék, mint hazánk legnagyobb összefüggő zöld területe és legmagasabb hegysége a természeti értékeivel is kiemelt jelentőséggel bír a megye turizmusán belül. Heves Vármegye Területfejlesztési Konceptiója (2014-2020) kiemelt prioritásként jelöli meg a turizmus fejlesztését. A benne megjelölt átfogó célok mellett négy specifikus célt találunk a fejlesztési koncepcióban. Az S1. „Kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés” specifikus cél kiemeli, hogy a turizmus a megye gazdasága szempontjából kiemelt jelentőségű. A Heves Megyei Területfejlesztési Programban (2014-2020) megfogalmazott területi célok is nevesítik a turisztika jelentőségét. A T1 és T2 a Mátrához kapcsolódó fejlesztéseket emeli ki. A T1. Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése területi cél megfogalmazza, hogy a Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” térségében – köszönhetően egyedülálló természeti, kulturális és épített környezeti adottságainak (Mátra, Bükk, Eger, jelentős termál- és gyógyvízkészlet) – kiemelkedő a turizmus jelentősége. A T2. Észak-hevesi térség természetközpontú fejlesztése című területi cél kapcsolódó területi lehetőségekről szól (gyógy- és vadászturizmus). A Program 5 prioritásának egyike („P2 - Helyi adottságokra épülő, fenntartható turizmusfejlesztés”) a turizmusfejlesztést konkretizálja és kiemeli fontosságát.

A térségben hatalmas a turisztikai potenciál, főleg Gyöngyös környékén, ami nem mindenhol van teljesen kihasználva. Viszont javul a tendencia, egyre több az új attrakció és infrastruktúra is fejlődik. A környék látogatottságának tekintetében a 2008-2009-es országos válság jelentős visszaesést okozott a keresletben. Azt követően viszont az országos trendeknél is kicsit nagyobb mértékben, dinamikusan növekedni kezdett a látogatottság és azóta is folyamatosan emelkedik. 2007 és 2013 között a Regionális Operatív Programban (ROP) beindult fejlesztések és hálózatosodott desztinációs marketing tevékenységeknek hála a 2011. évben 5,4%-kal növekedett a vendégéjszakák száma a az előző évhez képest. Azóta minden évben folyamatos emelkedést mutat. Ez köszönhető az attrakcióknak, turisztikai termék-és szolgáltatásfejlesztéseknek, és ezek mellett a pályázati támogatások segítségével finanszírozott új és megújuló 4 csillagos és wellness szolgáltatásokat kínáló hotelek vendégforgalmának (pl. Bambara Hotel – Felsőtárkány, Hotel Narád és Park – Mátraszentimre, LifeStyle Hotel Mátra – Mátraháza, Hotel Ózon Residence – Mátraháza). Küldő terület tekintetében Heves megyét nézve a belföldi

turizmus dominál. A 2014-es évben a külföldi vendégek aránya 13% volt, az eltöltött vendégéjszakáik pedig 15%-ot tett ki. Legtöbbük, 94%-uk Európából érkezett (Lengyelország, Szlovákia és Németország). A Mátrát tekintve 2000 és 2011 között a vendégek száma 3%-os emelkedést mutatott, míg a vendégéjszakák száma ugyanannyi volt.

Gyöngyös és térsége turizmusában 2006 körül volt egy átmeneti növekedés, de erre a gazdasági válság egyértelműen rányomta a bélyegét, 2009-ben mindössze 24.058-as vendégszámot redményezett. 2010-ben aztán növekedést következett, így 2012-re a vendégszám meg is haladta a kezdeti, 2000-ben regisztrált értékeket, és azóta is folyamatos emelkedést mutat. Ennek oka a megyei tendenciákhoz hasonlóan az attrakciók számának bővülése (Sástó Adrenalin Park, Mátraszentistván Sípark, Mátrafüred Hegyi Sportok Bázisa), a 4 csillagos és wellness szolgáltatásokat nyújtó szállodák megnyitása (Mátraszentimrén, Mátraházán) és alacsonyabb osztályú, de jelentős szálláshelyek létesítése, felújítása (pl. Selfness Hotel Vadvirág, Hotel Sástó és Máttra Kemping). Heves megye egészéhez hasonlóan mind a Máttra, mind pedig Gyöngyös esetében a belföldi turisták aránya meghatározó. Az átlagos tartózkodási idő csökken a turisztikai trendek általános változása, a hosszú hétvégék, a rövidebb nyaralások és a változó hóhelyzet miatt. Gyöngyösön és térségében a vonatkozó érték 2010-ben 2,7 éjszaka volt, 2014-re már csak 1,9, és azóta csak stagnál 1,9- 2,1 között. Ez az érték a külföldi vendégek esetében kicsivel több, 2013-ban 3,1 éjszaka volt, 2014-ben 2,9, az elmúlt évek tapasztalatában ez az érték is stagnál.

2016-ban a legnagyobb forgalmat bonyolító vidéki települések huszonötös listájában csak egy, a Mátrához közel elhelyezkedő település volt, ami nem más, mint Gyöngyös, a 24. helyen. A településen belül 2008-2016-ig terjedő időszakban +110%-os vendégéjszaka szám bővülés keletkezett. Összességében elmondható tehát, hogy Gyöngyös és a Máttra mutatói egyaránt javultak a vendégek és férőhelyek száma, illetve a vendégéjszakák viszonylatában a 2010-2017-es időszak között. Ezt a szálláshely- és attrakciófejlesztésnek és a javuló marketingtevékenységnek köszönhetjük. A Gyöngyös-Máttra turisztikai terület kínálatát a kettősség jellemzi. Az attrakciók nagyrészt a hegységperemi területeken (Máttraalján elhelyezkedő települések Gyöngyös központtal) jellemzőek, míg a szálláshely-kapacitás a Mátrában.

Szálláshelyeket tekintve a Mátra széles spektrummal rendelkezik. A panziók férőhelyeinek számában az elmúlt 1,5 évtizedben nem történt kimagasló emelkedés. A kempingek férőhelyeinek száma szintén kiegyensúlyozott volt 2010-ig, ezután csökkent, majd 2013-ban ismét emelkedett a Sástói Mátra kemping átadásának közrejátszásával. A szállodák férőhelyeinek száma 2008-ig minimálisan ingadozott, majd 2012-ben jelentősen növekedett. Az aktuálisan működő szállodák száma a térségben 3 és 7 db között váltakozik, a legkevesebb 2010-ben, a legtöbb 2003-ban működött. Minősített gyógyszálloda a térségben nem található, ellenben a Kékestetőn található a Mátrai Gyógyintézet, Szanatórium jelentős gyógyturisztikai vonzerővel bír. Wellness szállónak több egység is vallotta magát, de a wellness szálló kritériumrendszerének változása és az egységesítés hiánya miatt ezek a házak nem egyértelműen alkalmasak az objektív statisztikák készítésére.

A Mátrában a legtöbb vendégéjszaka a magas kategóriájú és színvonalas szállodákban realizálódik. A desztináció szállodai férőhelyeinek leg többjét a 4 csillagos (superior) szállodák szolgáltatják: a Residence Ózon Conference & Wellness Hotel, a Lifestyle Hotel Mátra, a Kastélyhotel Sasvár Resort Parádsasvár, és a Hunguest Grandhotel Galya. Jelentősebb szállodák még az Erzsébet Park Hotel***Superior Parádfürdő, a Hotel Narád & Park Mátraszentimre, valamint a Silver Club Hotel Mátraszentimre. A gyöngyösi Hotel Opál, a mátrafüredi Hotel Anna, a Borhotel Sziluett Farkasmály, a Wellness Hotel Füred, a Gyöngyvirág Szálló. Ezeken kívül népsterű még a Sástó Kemping helyén épült három csillagos Sástó Hotel, a 2014-ben megújult a Mátraházai Edzőtábor, és a 2016-ban újranitott Selfness Hotel Vadvirág.

A desztináció főbb turizmustípusai sorrendben az aktív turizmus, sportturizmus (sí turizmus, kerékpáros turizmus, természetjáráskirándulóturizmus, lovas turizmus, ökoturizmus, vadászturizmus, horgászturizmus); a vidéki turizmus (falusi turizmus, agroturizmus, borturizmus); a kulturális és örökségturizmus és vallási turizmus, a tematikus utakkal kiegészülve; az egészségturizmus (gyógyturizmus, wellness turizmus); és végül, de nem utolsó sorban a MICE1 turizmus. Ezek közül a természeti vonzerők a Mátra desztinációban, azaz a hegységi területen találhatóak meg leginkább, míg a kulturális és örökségvonzerők, a bor- és gasztroturisztikai vonzerők illetve a rendezvények nagy része a hegység peremi területein, a MICE turizmus pedig Gyöngyösön.

A vonzerők legtöbbje folyamatosan felértékelődik, hírnevük egyre terjed, ezért ápolásuk, fejlesztésük hozzájárul a régió turisztikai potenciáljának az erősítéséhez. A 2012-ben a Gyöngyös-Mátra TDM által elkészített a Mátrára vonatkozó vonzerőleltár 26 db természeti és 18 kulturális-és örökségvonzerőt nevesít meg, a rendezvények nélkül. Ez a leltár Gyöngyös és térségében öt csoportba (Természeti örökség, Kulturális örökség, Egyéb szórakoztató, Tematikus út, tanösvény és Rendezvények, programok) sorolja az 61 vonzerőt (duplikációval együtt). Nemzetközi jelentőségű besorolással egy vonzerő sem rendelkezik, de országos jelentőségűvel összesen 28 darab (pl. Kékestető, Sár-hegy, Sástó, Mátra-múzeum, Ferences Műemlék Könyvtár, Szent Bertalan Egyházi kincstár, Oxigén Adrenalin Park stb.). A desztináció meghatározó kínálati eleme az aktív turizmus, az adottságait és a természeti értékeket tekintve. Összességében a desztináció országos szinten sokkal jelentősebb lehetne a mostaninál állapotnál, az erőforrásai tekintetében.

A Bükk térség turizmusának áttekintése:

A Bükk két vármegyébe (Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén) tartozik, ezen belül a két turisztikai magtértség pedig Eger-Bükk és Miskolc környéke. Az Eger-Bükk turisztikai térség Észak-Magyarország egyik kiemelkedő területe, komplex turisztikai adottságokkal, így kiemelt jelentőséggel bír a megye turizmusán belül is. A Heves Megyei Területfejlesztési Konceptiója (2014-2020) kiemelten fontosnak gondolja a turizmus térségbeli fejlesztését, és azt a megye turisztikai magterületének tartja. A magterületbe tartozik a Bükk-hegység Egertől északra, a megyéhez tartozó területei, az északi határa Szilvásváraddéltre fekvő, és a déli határa az Egri-Bükkalja kistáj területéhez tartozó Demjéni Termál Völgy.

A Heves Megyei Területfejlesztési Programban (2014-2020) megfogalmazott területi célok is rámutatnak a turisztika jelentőségére. A T1 a Mátra-Bükk térséghez kapcsolódó fejlesztéseket taglalja. A T1. „Hatvan-Gyöngyös-Eger „gazdasági tengely” erősítése területi célban pedig arra tér ki, hogy a „tengely” térségében – egyedülálló természeti, kulturális és épített környezeti adottságainak hála (Mátra, Bükk, Eger, jelentős termál- és gyógyvíz-készlet) – milyen jelentős a turizmus. Heves Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020) 5 elsődlegességének egyike a turizmusfejlesztést konkretizálja és annak fontosságát emeli ki (P2, „Helyi adottságokra épülő, fenntartható turizmusfejlesztés”).

Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Konceptiójában (2014-2020) a stratégiai célok közül a turizmus a 4. prioritás. A 4. pontban nevesítésre kerül a város és a Bükk is. Ugyanakkor viszont a dokumentum a Bükk-hegység területét, mint jól elkülönülő táji

egységet nem nevesíti. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Fejlesztési Program Stratégiai részprogramban (2014) a turizmus fejlesztése a 8. számú prioritás és meghatározott beavatkozási területeket jelöl ki kiemelt földrajzi térségenként, de a Bükk desztináció itt is csak részterületei kerülnek kiemelésre: Miskolci Bükk és Miskolci Bükkalja.

A Bükk térségében hatalmas a turisztikai potenciál, ellenben jelen pillanatban nincsen teljesen kihasználva. Azonban reménykedésre ad okot a javuló tendencia, a számos új attrakció és infrastrukturális fejlesztés. Az Észak-Magyarországi Turisztikai Régió vendégforgalmát kialakító 5 legfőbb település közül az első három – Eger, Miskolc, Egerszalók – a Bükk desztinációhoz tartozik, melyek vendégforgalma kiemelkedő dinamikával növekedett az elmúlt években. Borsod-Abaúj-Zemplén megye növekedése Miskolctól, a megyeszékhelytől függ, ide koncentrálódik a megye turizmusa. A turizmus két területen a legjelentősebb a megyében, mindkettő a Bükk térségéhez tartozik: Miskolcon és Mezőkövesden töltik el a vendégek a kereskedelmi szálláshelyeken a legtöbb vendégéjszakát.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2014-től – az országos trendeknél kicsit nagyobb mértékben – nagy ütemben növekedésnek indult a vendégek száma, amely azóta is folyamatosan emelkedik tovább. 2000-hez képest 2010-ben a vendégek által eltöltött vendégéjszakák 3,6%-kal kismértékben emelkedtek a megyében. 2005-ben pedig ugyanez a szám 11,2% volt, és ez a növekedés meg is haladta az országos átlagot. Akár a megye, akár Miskolc látogatottságának összefüggéseit szemlélve kijelenthető, hogy a 2008-2009-es gazdasági válság miatt jelentős visszaesés történt a kereslet tekintetében, 2010-re 2005-höz viszonyítva az országosnál nagyobb mértékben csökkent a megye idegenforgalma. Megyén belül a vendégéjszakák legnagyobb arányban a Mezőkövesdi kistérségben lettek magasabbak, mintegy 68.000 vendégéjszakával, ezözben Miskolcon közel 80.000 fővel lettek alacsonyabbak a vendégéjszakák számai 2010-re 2000-hez képest. A 2007-2013-as európai uniós költségvetési ciklusban EU-s fejlesztési pénzekből (jórészt ÉMOP) fontos attrakciófejlesztések, szállás- és szolgáltatásfejlesztések jöttek létre, amelyek a vendégszám növekedését eredményezték 2014 után. Különösen a megyeszékhelyen volt tapasztalható a fejlesztések után realizálódó látogatószám emelkedés: Miskolcon 2008-hoz, a válság előtti utolsó évhez képest a vendégéjszakák száma körülbelül 100.000-rel nőtt 2015-re, így a régió 2. legjelentősebb vendégéjszaka számot elért településévé vált. A KSH szerint a 2014-es évben Miskolctapolca volt a legsikeresebb, ahol összesen 40.999 vendégéjszakával töltöttek el többet a vendégek 2014-ben, mint 2013-ban.

A 2014-es évben összesen 315.135 vendégéjszaka lett eltöltve 145.101 vendég által Miskolc kereskedelmi szálláshelyein a KSH adatok szerint. Nagy részük a szállodákat preferálta elsősorban. A külföldi vendégéjszakák aránya éves szinten 8,2%-kal, a belföldi forgalom 24,7%-kal nőtt. A 2016-os évben újabb jelentős növekedés jött létre: Miskolcon 11,2%-os növekedés volt a vendégforgalomban a z előző évhez képest. ATOP 25-ös „Leglátogatottabb vidéki települések listán” a 14. helyen áll. A belföldi utazók körében 2015-höz képest a tíz legnépszerűbb település sorrendjében: Miskolc a 9. helyet érte el 2016-ban, turisztikailag legfrekvenciáltabb területe Lillafüred, amely 2015-ben Miskolc vendégforgalmának több mint 21%-át adta.

A külföldi küldőterületek közül Ukrajna, Szlovákia, Románia, Oroszország, Lengyelország és Csehország a jelentős a vendégéjszakák szemléletében. Továbbá jelentős üzleti vendégforgalom mutatkozik meg Németországból, amely a vendégéjszakák számát bár növeli, de a turisztikai attrakciók szempontjából nem meghatározó küldőterület. A legjelentősebb belföldi küldőterületek Budapest és agglomerációja, valamint a Dél-Alföld. Eger vendégéjszakáinak mennyisége a megyei és az országos tendenciákkal egyaránt folyamatosan emelkedik 2011 óta. A legszámottevőbb emelkedést 2015-ben hajtotta végre, amikor az előző évhez képest +20,7%-os vendégéjszaka szám növekedést tudhatott magáénak, ez 2016-ban nem változott lényegesen. 2016-ban a legmagasabb forgalmat teljesítő vidéki települések közül így a 8. helyet tudta megszerezni, megelőzve ezzel Miskolcot, Szegedet, Győrt és Debrecen is. A 2016-os eredmény (449.702 vendégéjszaka) a válság évéhez 2008-hoz képest 38,3%-os növekményt mutat, ami a TOP 25-ös listán 2 helynyi előrelépést jelentett. A belföldi vendégéjszakák csak enyhén nőttek (+0,9%, 6. hely), mialatt a külföldiek csökkentek is (-1,1%, 8. hely).

A 2017. évi pénzügyi évben az összes vendégéjszaka száma 623.263 volt, az emelkedés az előző évhez mérten 5,2%-os volt. A 2013. évi adatokhoz viszonyítva a vendégéjszakák számának növekedése még hangsúlyosabb, mivel ez 218.093 napot tett ki, így az aránya a 2013. évi adatokhoz képest 54%-os volt. A vendégéjszakák 55%-át szállodákban, 26%-át egyéb szálláshelyeken, 11%-át közösségi szálláshelyeken, 6%-át panziókban, 2%-át kempingekben, üdülőházakban töltötték el a turisták. 2018 első nyolc hónapjában a bejegyzett vendégéjszakák száma: 479.377 volt. Ez 26.104-gyel több, mint a megelőző év hasonló időszakában volt. Az emelkedés 5,7%-os. A vendégéjszaka-szám változásával harmóniában az idegenforgalmi adóbevételek is fokozódó trendet láttattak az elmúlt hat év tekintetében. A külföldi küldőterületek közül Szlovákia, Lengyelország és Csehország,

Oroszország és Németország a figyelemre méltó a vendégéjszakák viszonylatában, míg a legfőbb belföldi küldőterületek szintén Budapest és agglomerációja, és a Dél-Alföld.

A Bükk desztináció turisztikai kínálatát a kettősség jellemzi. Míg maga a Bükk desztináció nagy terjedelmű, a természeti vonzerők pedig a hegységben jelennek meg dominánsan, addig a tényleges turisztikai attrakciók és a szálláshely kapacitás is a hegység peremi területein számottevőek. A turizmus versenyképességének megtartása, valamint korrigálása érdekében a 2007-2013-as európai uniós költségvetési periódusban releváns EU-s forrásokat használtak fel turizmusfejlesztésre a régióban. Ehhez kötődően fontos funkciót kaptak az úgynevezett kiemelt projektek, amelyek mind céljukat, mind méretüket nézve komoly tovaggyűrűző hatással lehetnek az adott térségre. A pályázatok nyilvánvaló nyertesei Heves és B-A-Z megyék voltak, ahol kiemelkedő szálláshely- és attrakciófejlesztés jött létre a pályázatok közbenjárásával. A kiemelt turisztikai projektek (ÉMOP) megoszlása a következők szerint alakult:

A legfontosabb projektek az alábbiak voltak:

Termál- és gyógyfürdők:

- a miskolci Selyemréti
- a mezőkövesdi Zsóry
- a bogácsi fürdő, Cascade barlang- és élményfürdő Demjénben
- Termálfürdő és Törökfürdő Egerben

Kulturális célú szolgáltatások:

- Diósgyőr-Lillafüred kulturális és öko-turisztikai fejlesztése
- FŰTŐMŰ - IMAX Miskolc és Rock Múzeum kialakítása Miskolcon

Szálláshely:

- City Hotel (Miskolc), Hunguest hotellánc fejlesztése
- CALIMERA Wellness és Konferencia Hotel fejlesztése (Miskolc)
- Balneo Hotel Zsóry Thermal és Wellness szolgáltatás bővítése és fejlesztése (Mezőkövesd)
- Bambara Hotel (Felsőtárkány)
- Mesés Shiraz és Saliris Resort - Spa Conference Hotel (Egerszalók)

Öko-, aktív turisztikai termékek:

- bükkaljai
- História-s-völgyi fejlesztések

- BNPI területéhez tartozó fejlesztések támogatása (pl. Bükki barlangok megőrzését, természeti állapotának helyreállítását szolgáló beruházások)

A fejlesztések között megemlítendő a két megyeszékhely (Eger, Miskolc) belvárosára kiterjedő funkcióbővítő városrehabilitációs pályázati beruházásai is, amelyek jelentősen segítették a belvárosi területek turisztikai értékének javítását.

Szálláshelyek szemléletében a terület tágas szálláshely spektrumot birtokol. 2010-ben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a kereskedelmi szálláshelyeken bruttó 5,8 milliárd forint árbevétel realizálódott, melyből bruttó 3,3 milliárd forintot a szállásdíjakból adtak; ez az összeg az előző évvel megegyező. A szállásdíjakból származó bevételek 67%-a szállodákból, 18%-a panziókból, 23%-a pedig külföldi vendégektől folyt be. A kereskedelmi szálláshelyeken a vendéglátás bevétele 1,7 milliárd forintot adott, mely 14%-kal csökkent az előző évihez képest. A bővülő vendégforgalommal, valamint a szálláshelyek közül előnyösebb kapacitáskihasználtsággal bíró szállodák szállásférőhelyeinek száma az országos átlagnál magasabb arányban, 70%-kal bővült 2000 és 2010 között. A szállodai férőhelyek legjava a Miskolci kistérségben található. A megyében 2009 óta nagyobb mértékben (21%-kal) gyarapodott a szállodai férőhelyek száma, mint az országban. A 2007-2013-as európai uniós költségvetési periódusban EU-s fejlesztési pénzekből (jórészt ÉMOP) hangsúlyos szálláshelyfejlesztések jöttek létre. Eger ügyében a vendégejszakák a széleskörű szálláshelykínálat miatt jelentősen eltérnek, azonban nagyobb hányaduk a magas kategóriájú és színvonalú városi szállodákban van jelen.

Vonzerői jellege révén Borsod-Abaúj-Zemplén megye TOP 10 turisztikai attrakciójába 2015-ben az alábbi Bükk desztinációhoz tartozó látványosságok kerültek bele:

- a Zsóry Fürdő Mezőkövesden
- a miskolctapolcai Barlangfürdő
- a Lillafüredi Állami Kisvasút
- a Diósgyőri Vár

Heves megyéből pedig a következő attrakciók:

- az Egri vár - Dobó István Vármúzeum
- az Egeri termálfürdő
- a Szilvásvárad Állami Erdei Vasút

- a Felsőtárkányi Állami Erdei Vasút
- a demjéni Cascade Barlangfürdő
- a Saliris Termálfürdő Egerszalókon.

A térség főbb turizmustípusai megegyeznek a Mátrára is jellemzőkkel:

- az egészségturizmus (gyógyturizmus, wellness turizmus)
- a vidéki turizmus (falusi turizmus, agroturizmus, borturizmus)
- a kulturális és örökségturizmus és vallási turizmus, a tematikus utakkal kiegészülve
- az aktív turizmus, sportturizmus (sí turizmus, kerékpáros turizmus, természetjárás-kirándulóturizmus, lovas turizmus, ökoturizmus, vadászturizmus, horgászturizmus)
- a MICE2 turizmus.

A Bükk régióban a természeti vonzerők a hegységi területre, míg a kulturális és örökségvonzerők, a bor- és gasztroturisztikai vonzerők illetve a rendezvények többsége a hegység peremi területeire, a MICE turizmus pedig Egerre és Miskolcra koncentrálódik. A vonzerők legtöbbje folyamatosan felértékelődik, ismertségük egyre növekszik, így fejlesztésük hozzájárul a régió turisztikai potenciáljának az erősítéséhez. A Bükk adottságait szemlélve a hegység belső részein a természeti értékek vannak többségben, ezért jelentős kínálati eleme az aktív turizmus, ellenben a peremi részeken sokkal szélesebb skálájú és nagyobb terjedelmű kínálattal rendelkeznek (egészségturizmus, kulturális- és örökségturizmus, rendezvényturizmus). A két fontos település Eger és Miskolc fejlődő turisztikai mutatói a szálláshely- és attrakciófejlesztésnek, illetve a javuló marketingtevékenységnek az eredményei voltak. A célterület erőforrásai országos szinten sokkal lényegesebb turisztikai szereplővé minősítik elő, mint amennyi jelenleg jön létre. A turisztikai fejlesztések dinamikáját nézve a desztináció turisztikai kínálatából kimagaslik a két megyeszékhely, amelyek az utóbbi években tudatosan, tetemes mennyiségű turisztikai attrakció és infrastrukturális fejlesztést valósítottak meg. A hegység belső területeinek turizmusa elhanyagolható.

Az MTÜ turisztikai trendriport lefrissebb adatai alapján a Mátra-Bükk turisztikai térségben 2023. februárjában 61 ezer vendég érkezett, akik összesen 127 ezer vendégéjszakát töltöttek el a szálláshelyeken. A vendégek száma 6%-kal, a vendégéjszakáké 9%-kal lett idén kevesebb, mint tavaly ilyenkor. A külföldi vendégek száma viszont 1%-kal nőtt,

vendégéjszakák száma pedig 1%-kal csökkent. Ezen hónapban szintén a belföldi forgalom volt a meghatározó, a vendégéjszakák 88%-át hazai vendégek tették ki. A szálláshelyek turisztikai forgalmát tekintve a legkeresettebbek sorrendje a következő: Miskolc 24 ezer vendégéjszaka, Eger 23 ezer, Egerszalók 17 ezer, Gyöngyös 16 ezer, és Demjén 7 ezer, végül pedig Mezőkövesd 6500 vendégéjszakát tudhatott magáénak. Ezek a települések tették ki a térség teljes havi vendégéjszaka-forgalmának 75%-át. A vendégéjszakák mennyiségét tekintve a Mátra-Bükk volt a második leginkább felkapott turisztikai térség a Balaton után. A legtöbb vendég a szállodák mellett tette le a voksát, ezen létesítményekben a vendégéjszakák 69%-át töltötték el. A következők a sorban a magán- és egyéb szálláshelyek, az itt történt bejelentkezések a vendégéjszakák 22%-át tették ki. 6%-ot a panziók, 2%-ot az üdülőháztelpek regisztrációi adtak, míg az utolsó a sorban közösségi szálláshelyek és a kempingek aránya volt 1-1%-kal. A térségben lévő szálláshelyek összesen 3,3 milliárd forint bevételt termeltek, ami 24%-kal tett túl a 2022 ugyanezen hónapjában mért értéken. A teljes összegből 342 millió forintnyit SZÉP Kártyával rendeztek a vendégek. A szobák kapacitásának kihasználtsága az összes vendéglátóhelyen átlagosan 19%-os volt, a szállodákban viszont jóval több, elérte a 45%-ot. Az évnek ebben a hónapjában a Mátra-Bükk turisztikai térségben a legmeghatározóbb küldőpiacok sorrendjében majdnem 4 ezer vendégéjszakával Szlovákia végzett az első helyen. A térség további fontos küldőországai ezen kívül Románia, Lengyelország és Németország voltak.

Hazai tekintetben a legtöbb vendég a fővárosból (25%) és Pest vármegyéből (20%) érkezett a térségbe, a küldőterületek további sorrendje Hajdú-Bihar 8%-kal, Borsod-Abaúj-Zemplén 7%-kal és végül, de nem utolsó sorban Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye 6%-kal zárta a sort. A vendégek korcsoport szerinti megoszlásában a 45-54 év közöttiek aránya volt a legnagyobb 22%-kal, ezután következett a 35-44 éves korosztály 20%-kal és utoljára a 25-34 éves korcsoport 17%-kal. (Ügynökség, igytazunk.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-matra-bukk-turisztikai-terseg-2023-februar, 2023.)

Mátra Térségi Aktív Turisztikai Stratégia:

A stratégiaalkotás folyamata széleskörű partnerségre alapulva bevonja az aktív turisztikai térség magterületéhez tartozó 2 megye (Heves és Nógrád) 33 települését, az egyes aktív turisztikai jármódokhoz kapcsolódó helyi és országos szervezeteket, turisztikai szereplőket, szolgáltatókat is.

Bár a Mátra az aktív turizmus területén már most is jó adottságokkal bír, amellet számos területen még mindig kihasználatlan. A Mátra turizmusa az elmúlt 10 évben dinamikus fejlődésen esett át akár a vendégszám,ot akár a vendégéjszakákat vizsgáljuk. Viszont a jó ütemben haladó növekedés ellenére a térségben továbbra is leginkább a pár órás, fél napos kirándulások jellemzőek. Vendégéjszakát elsősorban a gyógy- és wellness szolgáltatást nyújtó szállodák generálnak. A Mátrának a turisztikai térségek közül a fő fejlesztési iránya az aktív turizmus lehet.

A Stratégia 2030-ra azt tűzte ki céljául, hogy a Mátrát tegye Magyarország legnépszerűbb négyévszakos aktív turisztikai desztinációjává. Tehát azt szeretnék elérni, hogy a Mátra mind a négy évszakban vonzza az aktivitásra és rekreációra vágyó fiatal és idősebb túrázókat, kerékpárosokat, sízőket, és egyre nagyobb arányban akár két-három napot is a térségben töltsenek. Mindezt kiegészíti az aktív turisták igényeit kielégítő, térségi hálózatba szerveződött szolgáltatók és vendéglátók a Mátra egész területén vonzó kínálata.

A Stratégia kiemelt hangsúlyt fektet azon értékek védelmezésére, megőrzésére, melyeknek köszönhetően a Mátra turisztikai desztinációvá minősül: az erdők, a vizek, a csend, a nyugalom, a tiszta levegő, és a táji, természeti attrakciók. Fontos szerepet kap az is a célban, hogy a Mátra turizmusa úgy növekedjen, úgy valósuljanak meg attrakciófejlesztések, hogy ez ne veszélyeztesse a környezet eltartóképességét, egyensúlyát, azaz fenntartható léptékű legyen. Éppen ezért a stratégia a tömegturizmus helyett a szelíd turizmust helyezi előtérbe. Ugyanakkor fontos az is kiemelni, hogy ehhez a Kékestető fejlesztése is elengedhetetlen. Az ország legmagasabb pontjával az a tervük, hogy úgy tegyék Magyarország látványos, nemzetközi szinten is ismert és versenyképes, számos turisztikai attrakcióval rendelkező, növekvő számú látogatót vonzó, emblemikus hegycsúcsává, hogy a térség fejlődő közlekedési és parkolási infrastruktúrájának köszönhetően mégis kisebb környezetterhelés keletkezzen, megőrizve ezzel annak természetközelségét.

Rendkívül fontos szerepe van annak is, hogy 2030-ra a Mátra úgy legyen egy zöld táj, hogy közben nem szenved az autóforgalom zajától, a levegőszennyezésétől és a zsúfoltságtól, s az ide látogató turisták egyre nagyobb része már a hegy tövében váljon meg gépjárművétől, vagy eleve közösségi közlekedéssel, kerékpárral érkezzen meg a térségbe.

A Stratégia célja az, hogy az aktív turizmus fejlesztése az egész Mátrára kiterjedjen, az azon belüli térségek között is alakuljon ki egyfajta munkamegosztás, specializálódás. Az egyes jármódok fejlődése területileg is különüljön el egymástól, és a találkozási pontoknál se zavarják egymást, de a nagyobb csomópontoknál adjanak lehetőséget a „módváltásra” (attrakciók, eszközbérlés, szolgáltatások stb.). Efféle csomópontokra a leglátogatottabb attrakciók környezetében, valamint a tavak térségében van leginkább lehetőség.

Ezek alapján a Stratégia területileg is értelmezhető, olyan élménycsomagokat fogalmaz meg, amelyek néhány órától több naposig terjednek, egy vagy több jármódot érintenek, a versenyképes és vonzó élmény megteremtését szolgálják, és elsősorban a hazai vendégeket vonzzák. Ezzel a Mátrát a nem aktív turisztikai céllal igénybe vevők is egyre nagyobb számban kereshetik fel aktív turisztikai szempontból.

A fentebb említett célok tehát természetesen a mátrai turizmus mottójához illeszkednek: „Magasan a legjobb, minden évszakban!” (Központ, aofk.hu/tersegi-tervezes-matra/, 2023.)

A kiadványok összefoglalása:

A Mátra az aktív turizmus területén már ma is jó lehetőségekkel rendelkezik, ugyanakkor számos területre még mindig a kihasználatlan potenciál jellemző. A Mátra Aktív Turisztikai Stratégia tehát abból az okból készült el, hogy ezeket a lehetőségeket feltérképezze és fejlessze.

A stratégiaalkotás folyamata az alapos helyzetelemzésen és széleskörű partnerségen alapszik, beavatta a térség településeit, az egyes aktív turisztikai jármódokhoz (túratípusokhoz) kapcsolódó helyi és országos szervezeteket, turisztikai szereplőket, és szolgáltatókat.

A Stratégia célja a Mátra aktív kikapcsolódást segítő, turisztikai és sportcélú újítása, a Mátra márka tovább alkotása, valamint a turizmus területi és szezonális koncentrációjának redukálása.

Ehhez elengedhetetlen a kínálat bővítése és a szolgáltatási minőség növelése, melynek hozzájárulásával létrehozható a vendégforgalom aktuális időbeli és térbeli koncentrációjának enyhítése, fokozható az átlagos tartózkodási idő, új célcsoportok

érhetőek el, és ezáltal a turizmusból származó bevételek gyarapíthatóak, segítve ezzel a helyi gazdaság fellendülését.

Helyzetelemzés és értékelés:

A Mátra turizmusa az elmúlt 10 évben erőteljes fejlődésen esett át mind a vendégszám, mind a vendégéjszakák vonatkozásában. A lendületes növekedéssel szemben a térség továbbra is javarészt a pár órás, fél napos látogatások célállomása, vendégéjszakát is eredményező itt-tartózkodás elsődlegesen a gyógy- és wellness szolgáltatást nyújtó szállodákhoz kötődik. Ez utóbbiak ügyében viszont az aktív turisztikai termékek kiegészítő formában mutatkoznak meg. Az épített és természeti vonzerőkön kívül egyre kelendőbbek a térség eseményei, a gyalogos és kerékpáros teljesítménytúrák, vetélkedések.

A KSH információi alapján a Mátrába látogató turisták 2019-ben a kereskedelmi szálláshelyeken több mint 445 ezer vendégéjszakán, míg az üzleti célú egyéb szálláshelyeken közel 81 ezer vendégéjszakán keresztül tartózkodtak. Ezek az adatok 2010-hez képest megduplázódtak. Az átlagos tartózkodási idő jelentősen nem változott, átlagosan 2,2-2,5 vendégéjszakában mutatkozik meg a térségben. A nyár és az ősz számít a legfelkapottabb időszaknak, ezen belül is mindenek előtt a (hosszú) hétvégék alkalmával látogatják meg a legtöbbet a desztinációt. A leglényegesebb küldőterület Budapest és periferiája, de az Alföldről is egyre többen érkeznek utazók. A legkelendőbb attrakció kétségtelenül a Kékestető.

Turisztikai nézőpontból jelen állapotban elsődlegesen a Magas-Mátra birtokol országos vonzerőt, a látnivalókból és a turisztikai lehetőségekből is itt lelhető fel a legtöbb. Ennek kiegyenlítéséhez nélkülözhetetlen a kevésbé középpontban lévő területek aktív turisztikai feltérképezése, potenciáljának hatásosabb kamatoztatása; így a Nyugat-Mátra, a Parád-Recski-medence, az északi Mátralába és a déli Mátraalja kistájak turisztikai eshetőségeinek kihasználása is.

Jövőkép:

A stratégiaalkotás folyamán a helyi szereplők együttműködéssel az alábbi jövőkép fogalmazódott meg: 2030-ra a Mátra Magyarország legkeresettebb négyévszakos aktív turisztikai desztinációjává lakul, valóra váltva a mátrai turizmus mottóját: „Magasan a legjobb, minden évszakban!” 10 éven belül a Mátra Magyarország legfőbb síterepe és hegyikerékpáros desztinációja, a fővárosi és alföldi természetjárók legkedveltebb gyalogos kirándulóhelye, az extrém kihívásokat keresők „paradicsoma”, valamint a kapcsolódó sportrendezvényeknek (teljesítménytúrák, országúti és MTB versenyek, síversenyek) adja

majd otthonátlá. A Kékes pedig Magyarország legkiemelkedőbb, nemzetközi szinten is közismert és versenyképes, számtalan turisztikai attrakciót birtokló, egyre inkább gyarapodó számú látogatót hívogató, emblemikus hegycsúcsa lesz, mely mindezek ellenére, a javuló közlekedési és parkolási infrastruktúra eredményeképp mégis kisebb környezetterhelésnek lesz kitéve, megtartva annak természetközelségét. A Mátrában a Kékesen kívül megannyi turisztikai csomópont is javul, ahol több aktív turisztikai jármód (túratípus) korszerűsítése is összeolvad és a közlekedési hozzáférés, a parkolási kitételek is alkalmasak.

Célrendszer:

A megfogalmazott aktív turisztikai jövőkép megvalósításához elengedhetetlen a célok leszögezése is. A célokat illetően a stratégia kifejez átfogó célokat, melyekhez komplex turisztikai élménycsomagokat társít. Az élménycsomagok javításával szándékozik hatékonyan megvalósítani a vágyott jövőképet. Holott mindezekhez fejlesztési célok köthetők, melyek szükségszerűek az élménycsomagok összetevőinek megfelelő és vonzó létrehozásához. A megfogalmazott kollektív célokban látható a Mátra térség aktív turisztikai előrehaladásához indokolt értékválasztás is az alábbi alapelvekben:

- a fenntarthatóságra, a természet és a környezet védelmére való törekvés, a Mátra meglévő, a fő vonzerőt jelentő természeti értékeinek védelme
- a helyi adottságokra, vonzerőkre, hagyományokra, erőforrásokra, arculati elemekre való alapozás
- a térség fejlődéséhez mindenféleképpen szükséges infrastrukturális színvonal elérése, mely támogatja a környezetterhelés csökkenését, az ellátásbiztonságot és a javuló színvonalat, valamint a fejlesztésekhez is keretet biztosít (mindezek az infrastrukturális fejlesztések nemcsak aktív turisztikai, hanem össz-idegenforgalmi és társadalmi-gazdasági szempontból is elengedhetetlenek)
- magas színvonalú, aktív turisztikai élményláncok kialakítása: a stratégia komplexitásra törekszik, a láncolatba minden olyan elemet bekapcsol, amelyekkel a turista utazása során találkozhat, hiszen ezen tényezők összessége alapján alkot benyomást a térségről, így a lánc minden szegmensében fontos az elégedettség elérése.

Átfogó célok:

1. Fenntartható és környezettudatos turizmusfejlesztés:

Az átfogó cél azt a fentebb bemutatott alapelv érvényesítését célozza, mely kiemelt hangsúlyt helyez azon értékek védelmére, megőrzésére, melyek a Mátrát turisztikai desztinációvá teszik. A mátrai aktív turizmus fejlesztésének kiemelt célja, hogy a beavatkozások révén a környezetminőség ne romoljon, sőt, ahol lehet javuljon, alapvető cél, hogy minden fejlesztés a környezetvédelem és a fenntarthatóság szempontjai mentén valósuljon meg. Mindezek alapján, noha fontos cél a vendégforgalom bővülése, az itt töltött vendégéjszakák számának a növelése, a stratégia a tömegturizmus ellenében a szelíd turizmust támogatja. A szelíd turizmus részét képezi az ökoturizmus, mely segít a helyi értékek megőrzésében, és a minimumra redukálja a turisták negatív környezeti befolyását illetve maximalizálja a pozitívokat (pl. a helyi közösség javára elégedettséget és gazdasági előnyöket ad, miközben kezeskedik a turista elégedettsége miatt is).

2. Területi egyensúly megteremtése:

A Mátra-tudat területi kitágítása A Mátrai turizmus legjelentősebb ellentmondása, hogy Magyarországon valamennyien ismerik és szeretnék felkeresni a Kékest, de a Mátrán belül jóformán mindenki csak a Kékest szeretné meglátogatni. Ezen stratégia kiemelt célja, hogy létrehozza a területi egyenlőséget a Mátra aktív turisztikai fejlesztésében. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy a Mátra, mint összetett, kiterjedt úticél dominánsabban kapjon figyelmet a promóciós-kommunikációs tevékenységben, melyhez nagymértékben hozzá tudnak járulni a területi fókusszal kialakított élménycsomagok is.

3. Helyi adottságokra alapozott szolgáltatásfejlesztés:

Az aktív turisztikai fejlesztések sikerességének kulcsfontosságú kritériuma a helyben megtalálható szolgáltatások mennyiségének, minőségének és választékának térbelileg is egyenletes fejlődése. A minőségi szolgáltatások által a szezonális mérsekkelhető, a tartózkodási idő gyarapítható. A Mátra aktív turisztikai fejlesztése csakis úgy lehet célravezető, ha minél hatékonyabban be tudja avatni a helyi szereplőket, vállalkozókat, szolgáltatókat. Fontos, hogy olyan szolgáltatások, új attrakciók valósuljanak meg, melyek hosszú távú megőrzése, működtetése véghezvihető, amelynek elszánt és kitartó, a Mátrához hű, odaadó és aktív, főként helyben lakó emberek a kulcsszereplői. Emellett lényeges, hogy egy olyan szervezeti, intézményi struktúra jöjjön létre, mely támogatja a promóciót, kommunikációt, s információt is nyújt. A különféle szolgáltatások közötti kapcsolatrendszer fejlesztése, a kooperatív verseny előnyeinek érvényre juttatása, a

szolgáltatói hálózatok létesítése alapvető a turisták minőségi kiszolgálása és hosszabb itt-tartózkodásra való motiválása érdekében.

4. Aktív turizmust kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése:

A Mátra most is igen vonzó az aktív turisták körében, temérdek útvonal és lehetőség tárul az eltérő jármódok (túratípusok) elé, ellenben ezek fenntartása és folyamatos korszerűsítése nélkülözhetetlen. Emellett fontos a térséghez való hozzáférhetőségének rendben tartása, a belépési-fogadóponatokon a parkolási infrastruktúra javítása, a közösségi közlekedés és a közútfejlesztés rendben tartása. Ugyanígy elmaradhatatlan az aktív turisztikai igényekhez alakuló szálláshely- és vendéglátóhely-kínálat és a további ide tartozó szolgáltatás létrehozása, javítása, a számos jármódokhoz (túratípusokhoz), célcsoporthoz, árszintekhez idomulva.

5. Jármódspecifikus élményláncok fejlesztése:

A fejlesztéseknek és a hirdetéseknek jármódonként (túratípusonként) eltérő, változatos nehézségi szintű, változatos témájú, exkluzív tapasztalatot kell szolgáltatnia egy jól meghatározott célcsoport részére.

Fejlesztési célok és intézkedések:

Az átfogó célokhoz idomulva öt olyan módszerű fejlesztési cél rajzolódik ki, ahol középtávon fontos előrelépés fejezhető ki:

- Vonzerőfejlesztés
- Infrastruktúrafejlesztés
- Szolgáltatások fejlesztése
- Marketing, promóció, információ
- Koordináció és menedzsment fejlesztés

A célrendszerhez passzolva, a létrehozott élménycsomagok előkészítését támogatva kerültek megállapításra az intézkedések.

Élménycsomagok:

Az aktív turisztikai stratégia térségileg is felfogható, a néhány órától a több naposig tartó, egy vagy több jármódot (túratípust) tartalmazó versenyképes és csalogató élmény megalkotását segítő tematikus élménycsomagokat mutat be. Célpiacokat vizsgálva a mátrai aktív turizmus főként a hazai vendégeket veszi célba. Az élménycsomagok a turisztikai termék minden alkotórészét (vonzerők, szolgáltatások, infrastruktúra, információ, imázs, promóció stb.) magukba foglalóan jutottak megállapításra, az élmények célcsoportra

szabott felfűzésével, a helyi indítványozások, szolgáltatások beillesztésével. Az élménycsomagokban a hálózatszerűség térségi szinten és jármódonként (túratípusonként) egyformán adott, összekötve a vonzerőket és szolgáltatásokat, akár új attrakciók újításával is, bevezetve a túrázók mentális térképeibe a kisebb mértékben híreseket is. A stratégia 13+1 mátrai élménycsomagot nevesített, tekintetbe véve az lehetőségeket, körülményeket és a turisztikai trendeket, melyeknek az a szerepük, hogy lazítsák a Mátrára ma nagyon jellemző területi koncentrálódásait. Az élménycsomagok jól meghatározott célcsoportokat szólítanak meg, több napos itt-tartózkodást eredményeznek, a jövőben pedig új programelemek beiktatásával tovább fejleszthetők, bővíthetők.

Kékes és környezete Fejlesztési Program:

A Mátra Aktív Turisztikai Stratégiával azonos időben a Kékes térségére, mint a Mátra legismertebb, fő, központi részére koncentráló fejlesztési program is megalkotásra került.

A Kékes Magyarország kimagasló turisztikai célterülete, azonban turisztikai kínálata pillanatnyilag ezt nem bizonyítja. Ez biztosít módot arra, hogy az aktuális helyzetben csupán a csúcskő okán idelátogatók is gazdag élményekkel tele tudjanak elkészönni. A fejlesztések célja, hogy a Kékes Magyarország leglátványosabb, nemzetközi magaslatokban is híres és versenyképes, megannyi turisztikai attrakciót birtokló, egyre növekvő számú látogatót hozó, szimbolikus hegycsúcsa legyen, melyet mindezek mellett, a fejlődő, javítás alatt álló közlekedési és parkolási infrastruktúrájának köszönhetően mégis kisebb mértékű környezetterhelés és szennyezés jellemez, fenntartva annak természetközelségét.

Tervezési folyamat:

A fejlesztési program létrejötte a problémák elhárítására és a lehetőségek kamatoztatására irányuló projektötletek begyűjtésével, összeszedésével kezdődött, majd a tervezet szakértőinek javaslataival zárult le.

A programelemek kijelölése alatt a kivitelezhetőség – elsősorban a természetvédelmi szempontok –, a pénzügyi megvalósíthatóság, valamint a program tervek hatásainak vizsgálata kapott fontos szerepet.

A program figyelemre méltóan kezeli a kijelölt programelemek üzemeltetését, a beruházás, és a működtetés pénzügyi szponzorálását. A szükségeszerű megalapozó lépések, ezek időigénye, illetve a fejlesztések véghez vitelét valószínűsíthető terv alapos, teljeskörű cselekvési tervben került összefoglalásra.

A fejlesztési program összeállításakor az AÖFK kiemelt figyelmet szentelt az érintettek minél nagyobb mértékben történő bevonására.

A programban öt tevékenységi csoportot jelöltek ki:

1. A Kékes Aktív turisztikai útvonalainak fejlesztése:

A Kékes négyévszakos aktív turisztikai desztináció szerepének fokozása miatt a természeti értékek fenntartásán, megőrzésén kívül az aktív turizmuson és a sportolási lehetőségek javításán, illetve a már meglévő potenciál kihasználásán tüsténkednek, melyhez infrastrukturális és menedzsment típusú fejlesztéseken keresztül lehet hozzáférni.

2. Közlekedési problémák attraktív, környezetbarát megoldása:

Döntő szerepű a Kékes elérhetőségének fejlesztése. Létfontosságú, hogy ez környezetbarát eszközökkel történjen, ezért a térségben végbemenő személyautó-forgalmat a csúcstól messzebb lévő pontokon, erre a célra alkalmasan kiépített parkolóknak kell megállítani. A parkolóktól a csúcsig opcionális, környezetbarát célba érési lehetőségeket kell a látogatóknak nyújtani – többek között egy kabinos felvonó beépítésével, a hegyen közlekedő elektromos buszpark kiterjesztésével, valamint a kerékpáros és kiránduló-útvonalak javításával.

3. KékesTető fejlesztése:

A hegy vonzerejének, illetve az itt történő tartalmas időtöltés növeléséhez pótolhatatlan a csúcskö környezetének és a csúcs közelében elhelyezkedő épített infrastruktúrának a fejlesztése. Ennek érdekében szükséges a tévétorony új funkciókkal való felruházása, a csúcskö környezetében közösségi tér létrehozása, lombkoronasétány létesítése, valamint egy turisztikai klaszter megalkotása a magánberuházások támogatása érdekében.

4. Kékes sí funkció és sítugrásanc környezetének attrakciófejlesztése:

A Déli sítálya és szánkópályák újításával, renoválásával a környezet elenyésző mértékű terhelése mellett új alternatívák kínálkozhatnak a téli sportok számára, illetve hasznosításra kerülhet az egykori sítugrásanc.

5. Víz, egyéb közmű és távközlési rendszerek fejlesztése, informatikai platform kialakítása:

A korszerűtlen, divatjamúlt közművek leváltásával fejlődik az ellátásbiztonság, a területigény minimumra csökkentésével egyidőben növekszik a kapacitás, így a térség fel tud készülni a klímaváltozás esetleges hatásaira. (Központ, aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/matra-kekes_osszefoglalo_final.pdf, 2021.)

Mátrai Tájvédelmi Körzet:

Alapadatai:

Az 1985-ben védetté nyilvánított terület 12 000 hektáron terül el Heves- és Nógrád-megyében. A hegység kisebb nyugati Ágasvár környékét, a Mátrabérc még védelemre érdemes részét, és nagyobb keleti, a Kékes tömbjét foglalja magában, így kikerülve a forgalmas lakó- és üdülő településeket. A tájvédelmi körzetbe a következő 12 település közigazgatási területe tartozik: Bátortereny, Domoszló, Gyöngyös, Gyöngyössolymos, Kiskun, Markaz, Mátrászentimre, Parád, Parádsasvár, Pásztó, Recsk és Sirok.

Társadalmi jellemzők:

A Mátra területe a közlekedés szempontjából jól feltérképezett területnek minősül. A Gyöngyös – Parád közötti, és a Mátraháza – Galyatető – Hasznos közötti útszakaszon is jelentős forgalom mértéke. A hegyi települések (Mátrászentimre és résztelepülései) lakosságának megélhetése elsősorban a turizmusra alapozódik, így az itt jelen lévő fejlesztési igények, elképzelések jelentős terhet jelentenek a természetvédelmi kezelőknek. (Igazgatóság, 2023.)

Gazdálkodás:

A Mátra legfontosabb gazdálkodási ága az erdőgazdálkodás. Az itt található erdőkre már nagyon régóta az emberi igények kielégítése nyomja rá a bélyegét. Az építőiparban és fűtésre használatos fa igényen túl az üveggyártáshoz használandó hamuzsír előállítás eredményezte helyenként a jelenlegi erdőképet: nagy, egybefüggő, egykorú, színtettség nélküli erdők alakultak ki. A déli külsőbb területeken gyümölcstermesztés, leginkább szőlőművelés zajlik. A régen nehéz fizikai munkával, kézi erővel történő földműveléshez, betakarításhoz és sajtoláshoz képest a mai gépesített szőlőművelés átalakította a szőlőterületeket. A kisparcellás művelést lecserélték a nagyüzemi gazdálkodásra. A Dél-Mátrán elhelyezkedő települések (Markaz, Domoszló, Kiskun) elsősorban a szőlőterületeknek köszönhető gazdasági lehetőségeit, a falusi- és a borturizmust használják ki. Állattenyésztés szempontjából a Mátra északi oldalát a szarvasmarha, a déli oldalát juhtenyésztésre használták. Ma már a védett területeken a természetvédelmi okokból kizárólag a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság végez legeltetési állattartást szarvasmarhával.

Gyakorlati természetvédelem:

Élőhelykezelések:

A terület a természetvédelmi kezelési feladataz közül talán a hegyi rétek kezelése a legfontosabb. Kialakulásuk antropogén eredetű, a 200-250 évvel ezelőtt keletkeztek erdőirtások alkalmával, ekkor az erdők faanyagát javarészt üveghuták használták fel, majd a kialakult vágásterületeket kaszálással vagy legeltetésre hasznosították. Mátraszentimre és Parád közigazgatási területein, megközelítőleg 60 ha területen végeznek gyepterkezelési (rekonstrukciós és fenntartási) feladatokat. Ezek a munkák különböző fázisokban vannak, számos területen a kézi és gépi bozótirtás mellett még szárazzás is folyik. Más területek azonban már alkalmasak rá, hogy kaszáljanak rajtuk. A Parádon található élőhelykezelési központ környékén elhelyezkedő gyepek fenntartását pedig legeltetéssel oldják meg. Az őshonos erdőállományokban csak a szerkezet változatosságának növelése érdekében végeznek beavatkozásokat, ezzel szemben viszont az idegenhonos fafajtájú erdőterületeket átalakítják, és őshonos fafajokra cserélik le. Fontos odafigyelni az agresszívan terjedő, invazív fajok korlátozására, részben mechanikai módszerekkel pl.: akár évente többszöri kaszálással, részben vegyszeres eljárással.

Fajvédelem:

A Mátrában számos jelentős kétéltű szaporodóhely van. Közülük a legfontosabbak a mátrai víztározók, a kétéltűek számára. A gépjármű forgalom miatti elpusztulásuk elkerülése végett beton terelőárkok és kétéltű átjárók kerültek kiépítésre 2015-ben a közutak mentén Sás-tón, illetve Hasznoson.

A madárvédelem régóta jól bevált módszere a költőodúk, költőládák, műfészkek kihelyezése különböző énekesmadár, bagoly, vagy ragadozó fajok részére. A természetes fészkelőhelyek számának csökkenése miatt sok faj esetében csak ezzel a módszerrel tudják visszaszorítani az állománycsökkenést és elősegíteni a megtelepedését. A Mátrában található bányatárók megőrzésével és rekonstrukciójával nemcsak a földtani értékeket védik meg, hanem az itt élő denevérekolóniák élőhelyét is biztosítják.

Természetvédelmi problémák:

A terület jelenlegi erdőképének kialakulása az emberi beavatkozás miatt történt. Egyre több faanyag került kitermelésre, ami biológiai sokféleséghez és erdőterületek csökkenéséhez vezetett. Napjaink erdőgazdálkodása sajnos még mindig vágásos üzemmódú, elsősorban a gazdasági érdekeket tartva ezzel szem előtt, ami súlyos ellentmondásban áll a természetvédelmi tevékenységekkel. Bizonyos területeken azonban már folytatnak természetközeli gazdálkodási módokat. A folyamatos erdőborítás célja,

hogy a természet újult megjelenését és növekedését felhasználják, és fokozatos lékes bontásokkal kezeljék az erdőket, teret hagyva a természetes folyamatoknak, a dinamikus működésének, valamint a változatos élőhelyet kedvelő élőlényeknek. Szintén az egyik a túltartott vadállomány, mely az érzékeny élőhelyekre és növényekre káros hatást gyakorol, illetve akadályozza a természetes erdőfelújítási módszereket. Mindemellett hozzájárul egy ugyancsak káros folyamathoz, ami az inváziós növények terjedése, egyes helyeken pedig a talaj pusztulása, ami a fák kidőléséhez vezethet. A turisztikai tevékenységek, mint a síközpont fejlesztések, hóágyúzás, a beépítések területfoglalásai, a különféle technikai jellegű sportok és a túlzott mértékű, koncentrált turizmus is egyre nagyobb veszélyforrás a még megmaradt természetközeli élőhelyekre.

Kutatás, oktatás:

Jelentős szerepet vállalnak a környezeti nevelésben, szemléletformálásban, ismeretterjesztésben is természetvédelmi szempontból. Jeles napokon, mint például a Föld Napja, különböző témájú előadásokkal várják az érdeklődőket, ezen kívül részt vesznek rendezvényeken, iskolákban. Túravezetések alkalmával, illetve az Igazgatóság által meghirdetett nyílt napokon bemutatják a tájegység természeti értékeit is.

Látogathatóság:

A tájvédelmi körzet egész területe szabadon látogatható a jelzett turistaútvonalak mentén, viszont a fokozottan védett területeken haladó jelzésekről tilos letérni. Bizonyos kiemelt értékkel rendelkező élőhelyek csak az igazgatóság külön engedélyével látogathatók meg. A tájvédelmi területen áthaladó közutak gépjárművel korlátozás nélkül használhatóak. Az egyéb szilárd burkolatú és földutak az erdészetek tulajdonában álló üzemi utak, azokon csak a természetvédelmi hatóság és az illetékes erdészetek engedélyével lehet közlekedni. Kerékpárral a jelzéssel ellátott erdei kerékpáros utak szabadon járhatóak.

Fokozottan védett területek:

A Bükki Nemzeti Park területén vannak kiemelkedő fontosságú, egyedülálló természeti, kultúrtörténeti és tájképi értékeket hordozó részek, amelyek fokozott védelmet élveznek. Ezek a következők:

- a dédesi vár és környéke,
- a Csondró-völgy és a Látó-kövek,
- a Garadna-oldal és a Három-kúti-völgy,

- a lillafüredi Szent István-barlang felszíne,
 - a Szinva-oldal,
 - a Sebes-víz-völgy,
 - Jávorkút környéke,
 - a Nagy-mező,
 - a Balla-vögy és a Csúnya-völgy, és a köztük lévő terület,
 - a cserépváraljai Kő-völgy,
 - a Hór-völgy,
 - az Ablakos-kő-völgy és a Leány-völgy,
 - a "Kövek" vonulata,
 - a Szalajka-völgy,
 - a felsőtárkányi Vár-hegy,
 - a szarvaskői Vár-hegy és környéke,
 - az Imó-kő.
-
- a Bél-kő délnyugati orma.

A Bükki Nemzeti Park fokozottan védett területeinek kiterjedése 6009 hektár. Ezekre a területekre csak a nemzeti park igazgatóság engedélyével lehetséges belépni. Kivétel ez alól a külön jogszabályok alapján erre feljogosított személy, de ők is csak a feladatuk ellátásához hatolhatnak be a fokozottan védett területre. Ez a tilalom nem vonatkozik a jelzett turistautakra, kerékpárutakra, és közforgalmi utakra. Azokon a törvények, a szabályok és az előírások betartásával szabadon lehet közlekedni, kirándulni, róluk azonban nem szabad letérni.

Viselkedési szabályok:

A szabályok elsősorban a természet védelmét szolgálják, másodsorban pedig balesetvédelmi - életvédelmi célúak. Egy-egy turistaút, tanösvény kialakításakor a látogatók biztonságát is figyelembe vették, így az ezekről történő letérés, a szabályok megszegése esetében a Nemzeti Park Igazgatóság semmilyen felelősséget nem vállal az esetleges balesetek miatt.

A szabályok nem követése miatt közvetlen életveszélyes helyzeteket alakulhatnak ki, a bajbajutott túrázó órákkal, vagy akár napokkal is meghosszabbíthatja a keresést és a segítségnyújtást, ha letér a kijelölt útvonalokról, így tehát ezekről semmilyen eszközzel, semmilyen körülmények között tilos letérni.

Gyalogos turistákra vonatkozóan:

Tilos a védett növényfajokat veszélyeztetni, engedély nélkül gyűjteni, elpusztítani, károsítani, illetve élőhelyeiket veszélyeztetni és károsítani.

Tilos a védett állatfajokat gyűjteni, zavarni, károsítani, kínozni, elpusztítani, szaporodásukat és más élettevékenységüket veszélyeztetni, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy bújóhelyeiket lerombolni, károsítani.

Autós turistákra vonatkozóan:

A terület megközelítése – korunk immár 'természetes' velejárójaként – a legtöbb esetben gépjárművel történik. A legtöbben személygépkocsival és busszal érkeznek a természet felfedezésére, de legtöbbször a járművet csak a kiszemelt túraútvonal megközelítéséig használják. Számos alkalommal viszont magát a túrázás élménye is a járművektől elválaszthatatlan tevékenységgé válik a természetbe látogatók számára, zavarva és károsítva ezzel az élő és élettelen természeti környezetet. A kibocsátott zaj, a kipufogó gázok és egyéb visszahagyott anyagok, a gyepkárosítás, a talajfelszaggatás, ami az eróziót gyorsítja, és a járművekből kidobott szemét súlyos mértékben eredményezi a természeti környezet leromlását, az abban jelen lévő élő szervezetek élőhelyének, életterének minőségbeli károsodását, romlását. A védett természeti területeken a járművel való közlekedés engedélyköteles.

Kerékpáros turistákra vonatkozóan:

A védett természeti területeken számos lehetőség áll fenn a kerékpárosok számára is. Főként a területileg illetékes Erdészetek tulajdonában álló feltáróút-hálózat, és a gyalogosok számára kijelölt turistautak biztosítják a kerékpáros természetszeretőik számára a közlekedési útvonalakat. Ám fontos, hogy a védett természeti értékek megóvása miatt csak és kizárólag a külön az erre a célra kijelölt utak használhatóak kerékpározási célra, a róluk való letérés szigorúan tilos.

Modernkori, új probléma a túlzott mértékű, engedély nélküli, zavaró hatású turisztikai tevékenységek, azok ellenőrzése és az ellenük való fellépés is.

A szabályok betartását a Természetvédelmi Őrszolgálat ellenőrzi. Ez a tevékenység a fokozottan védett fajok élő- és szaporodó helyeinek megóvása érdekében feltétlenül szükséges.

A bükki nemzeti park erdőgazdálkodása:

A Bükki Nemzeti Park területének 95 %-át erdőterület borítja, így a legjelentősebb gazdálkodási tevékenységük az erdőgazdálkodás, amelynek természetvédelmi szempontú befolyásolása is fontos része a feladatkörüknek. A védett természeti területek 98%-ban állam tulajdonában vannak. Ebből A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságának kezelésében 713 ha van, a maradék pedig erdőgazdasági részvénytársaságokéban, a magántulajdonban lévők aránya nem számottevő, összesen 2%, 659 ha. Ezeket az erdőket a mai napig hagyományos vágásos üzemmódban kezelik, ami természetvédelmi szempontból nem túl jó. Az így kezelt erdők erdőrészesletenként jellemzően egykorúak, ezért diverzitásuk a természetes állapotúhoz hasonló erdőké alatt marad. Létezik Ezen kívül olyan gazdálkodási mód is, amely a természetes folyamatokon alapul, így a vágásos erdőgazdálkodás negatívumainak egy részét kiküszöböli és egyszerre biztosítja a folyamatos erdőborítás is. Ezzel az erdőkezelési módszerrel biológiai és szerkezeti sokféleség, vegyeskorúság, elegyesség, változatos fafajösszetétel lesz jellemző az erdőre. Ez a fajta erdőkezelési eljárás szorgalmazása is a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelt feladatai közé tartozik. A turizmus gyors növekedésével, a kereskedelem hirtelen bővülésével és globálissá válásával, a legújabb igények és korábban valószínűtlennek tartott lehetőségek megjelenésével számos növény- és állatfaj tűnt fel Európa és Magyarország területén. Legtöbbször az Újvilágból, és sokszor Ázsiából érkeznek ezek az élőlények. A véletlenül behozott vagy tudatosan betelepített fajok ki tudják szorítani hasonló jellemű hazai társaikat, veszélyeztetve, átalakítva vagy megsemmisítve ezzel természetes élőhelyeiket. A növények közül elég csak a cseres-tölgyesekbe benyomuló, észak-amerikai eredetű fehér akácot, a nyirkos erdőkben mindent elborító, Közép-Ázsiából származó kisvirágú nebáncsvirágot, vagy homokvidékeinket előzőnlő, az újvilági síkságokon honos selyemkórót említeni. A probléma felismerését követően pár éve kezdetét vette a természetvédelmi célú területkezelés az özönnövények, az inváziós tulajdonságú és gyomfajok ellen. Az értékes félszáraz és üde gyepek, diverz életközösségek fenntartása, védett növények és állatok megóvása érdekében főleg nyártól ősziig kézi és gépi munkálatok folynak az invazív fajok visszaszorítására. (Igazgatóság, 2023.)

Kutatómunka:

A turizmus hatásainak megítélése:

A vizsgálat a turizmus hatásait térképezi fel a második leglátogatottabb turisztikai térség, a Mátra-Bükk esetében, mind az oda látogató turisták és a helyi lakosok körében. A

nemzetközi tapasztalatoknak megfelelően a hazai, népszerű turisztikai desztinációk, így a Mátra-Bükk térségben élők és oda látogatók is szembesülhetnek a turizmus fejlődéséből eredő pozitív és negatív hatásaival is. Az ehhez kapcsolódó kérdések eredmények tükrében megállapítható, hogy a túlzott turizmus számos jele tapasztalható volt a hegyvidéki térségben.

Anyag és módszer:

Munkám során az egyik leggyakrabban alkalmazott primer adatgyűjtési technikát, a kérdőíves megkérdezést választottam, melynek célja információ gyűjtése a népesség egy adott csoportjáról. A megkérdezés kérdezőbiztos nélkül, internetes közösségi platformokon történt. Az általam készített kérdőív csak zárt kérdéseket tartalmazott, ezen belül szerepeltek alternatív kérdések, melyekre a választ kétféle lehetőség közül kellett megadni, illetve szerepeltek szelektív kérdések, melyek esetében kettőnél több válaszlehetőség közül kellett a válaszadóknak választaniuk. A feltett kérdések közül volt, amire több választ is megadhattak a mintában részt vevő személyek, volt olyan is, ahol az előre megadott lehetőségen kívül az „egyéb” opciót is lehetett választani. Akadt a kérdések között egyszerű feleletválasztásos, és ezen kívül skálátípusú kérdés is, melyek esetében 1-től 5-ig terjedő skálán kellett meghatározni az adott szempont értékelését, vagy pedig megosztani azt, hogy 1-től 5-ig terjedő skálán mennyire érzékelnek különböző pozitív és negatív hatásokat a válaszadók. Összegyűjtésre kerültek a demográfiai adatok is: nem, korosztály, családi állapot, lakóhely, iskolai végzettség, beosztás, jövedelem, munka kötődése a turizmushoz. A kérdőív az online kitölthető Google űrlapok felületén volt elérhető 2023 tavaszán, a kitöltés időtartama alatt 133 válasz érkezett be. A felmérésben azok az egyének vehettek részt, akik életvitelszerűen a térségben élnek, vagy már jártak ott, akár többször is.

Célok:

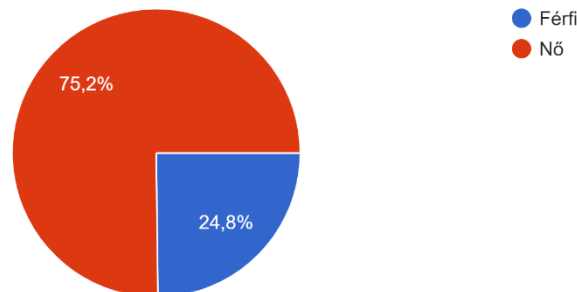
Jelen kutatás fő célja az, hogy felmérje a kiemelkedő látogatottságú hegyvidéki térség, lakosságának, látogatóinak turizmus iránti attitűdjeit, véleményét. Vizsgálja, hogy a térségben milyen pozitív és negatív hatásai vannak jelen a turizmusnak.

Eredmények:

A válaszadók demográfiai jellemzői:

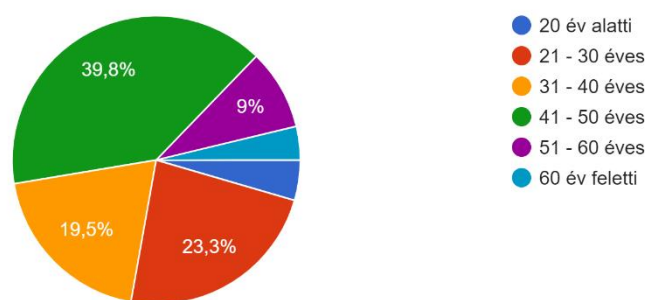
A megkérdezett minta nagysága 133 fő volt, ennyi ember tapasztalatait, attitűdjeit tudom bemutatni a projektben, mely nem tekinthető reprezentatívnak, azonban jelzésértékű lehet a helyi turizmus irányairól.

A válaszadók nemek szerinti aránya a vizsgálatban a következőképpen alakult: 75,2% nő (100 fő), 24,8% férfi (33 fő). Tehát a nők majdnem pontosan (eggyel több mint) háromszor annyian adtak választ, mint a férfiak.

1. ábra: A kitöltők nemének aránya

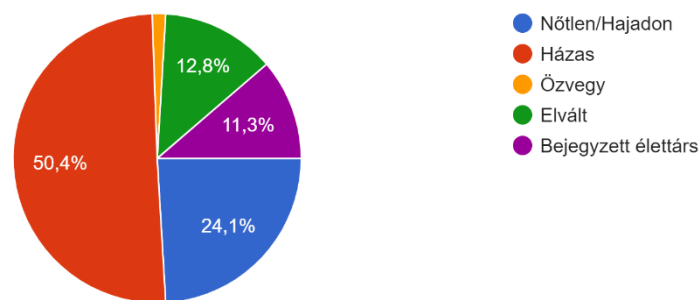
A válaszadók arányának korcsoport szerinti alakulása: A legnépesebb a 41-50 évesek (39,8%, 53 fő), őket követik a 21-30 évesek (23,3%, 31 fő), utánuk jönnek a 31-40 évesek (19,5%, 26 fő), majd az 51-60 éves korosztály (9%, 12 fő), végül pedig a 20 év alattiak (4,5%, 6 fő) és a 60 év feletti (3,8%, 5 fő). Az első 2 korcsoport a mintának a 63,1%-át teszik ki, kicsit kevesebb mint kétharmadát, az első három pedig a 82,6%-át, jóval több mint háromnegyedét. Ezt a megoszlást én is így veszem észre a térségben, hiszen a legtöbben családosan látogatják, tehát huszon-harminc-negyven-ötven éves szülők, és értelemszerűen kortól függően fiatalabb-idősebb gyerekeik.

2. ábra: A kitöltők korcsoportjainak aránya

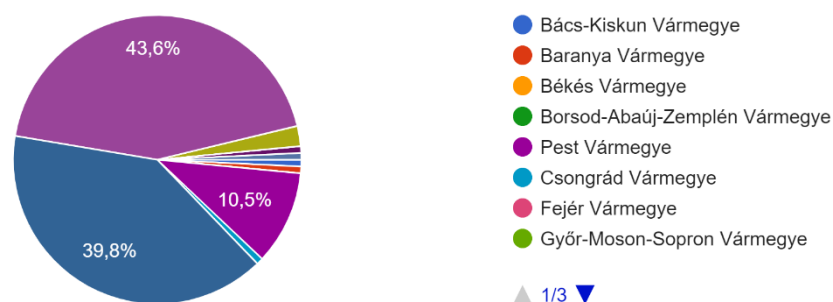
A válaszadók arányának családi állapot szerinti alakulása: A válaszadók legnagyobb részét a házasok teszik ki (50,4%, 67 fő), őket követik a nőtlen/hajadonok (24,1%, 32 fő),

utánuk jönnek az elváltak (12,8%, 17 fő), majd bejegyzett élettársak (11,3%, 15 fő), végül pedig az özvegyek (1,5%, 2 fő). Itt is a családosak többsége mutatkozik meg.

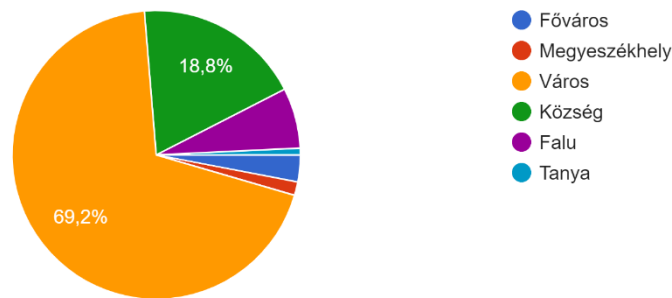
3. ábra: A kitöltők családi állapotának aránya

A kitöltők aránya vármegyéhez való hovatartozásuk szerinti alakulása sorrendben: Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye (58 fő, 43,6%), Heves Vármegye (53 fő, 39,8%), Pest Vármegye (14 fő, 10,5%), Nógrád Vármegye (3 fő, 2,3%), és 1-1 fő, 0,8%-0,8% Vas, Zala, Bács-Kiskun, Baranya és Csongrád Vármegyéből. Összesen ebből a 9 vármegyéből származnak a kérdőív kitöltői. Egyértelműen Jász-Nagykun-Szolnok és Heves Vármegyék adják a legtöbbet kitöltők közül is, mint amúgy a térség turizmusában résztvevők számát, és még Pest Vármegye is megemlíthető ezekből a szempontokból.

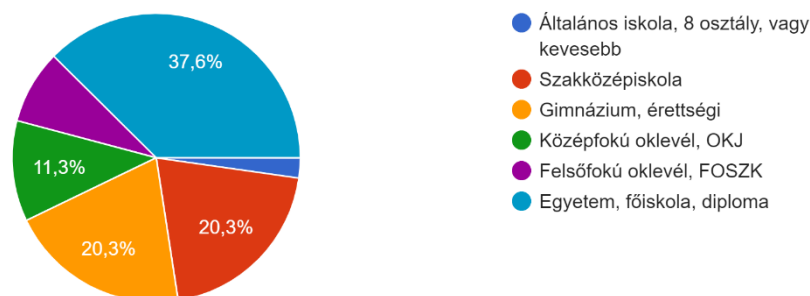
4. ábra: A kitöltők vármegyék szerinti lakóhelyének alakulása

A kitöltők arányának alakulása lakóhely típus szerinti: A kitöltők közül a legtöbben városban élnek (69,2% 92 fő), ezt követik a községben élők (25 fő, 18,8%), a faluban élők (9 fő, 6,8 %), a fővárosban élők (4 fő, 3%), majd a megyeszékhelyen élők (2 fő, 1,5%), és a tanyán élő (1 fő, 0,8%).

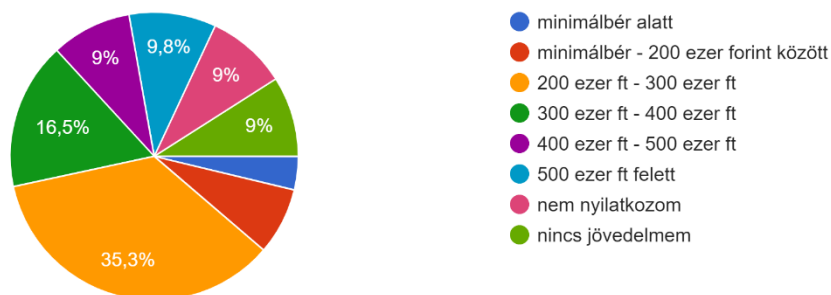

5. ábra: A kitöltők lakóhely típusának aránya

A munkahelyen való beosztás arányának alakulása: A kitöltők legnagyobb része rendelkezik diplomával, vagy végez/végzett egyetemet, főiskolát (50 fő, 37,6%), az érettségivel rendelkezők, gimnáziumot vagy szakközépiskolát végzett/végzők száma pontosan megegyezik (27 fő, 20,3%), a következők a középfokú oklevéllel rendelkezők, OKJ-s képzést végzettek száma (15 fő, 11,3 %), majd a felsőfokú oklevelet szerzettek, FOSZK képzést végzettek száma (11 fő, 8,3%), és végül az általános iskola 8 osztályt, vagy annál kevesebbet elvégzettek (3 fő, 2,3 %).

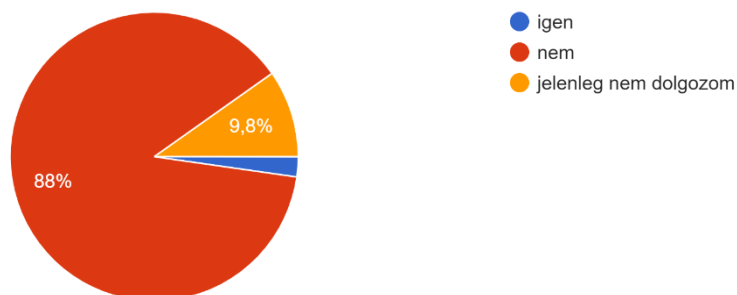

A havi nettó jövedelem arányának alakulása: A kitöltők közül a legtöbb embernek a havi nettó jövedelme 200-300 ezer forint között alakul (35,3%, 47 fő), majd 300-400 ezer forint között (22 fő, 16,5%), majd 500 ezer forint felett (13 fő, 9,8%), ez után egyforma arányban következnek akik 400-500 ezer forint között keresnek, akik nem nyilatkoztak jövedelmükről, és akiknek jelenleg nincs jövedelmük (9%, 12 fő), majd akiknek 200 ezer forint és minimálbér között van a jövedelme (10 fő, 7,5%), és végül akiknek a minimálbér alatt alakul a havi nettó jövedelmük (5 fő, 3,8%). Ez is nagyban meghatározza az egyén költési és utazási lehetőségeit, hajlandóságát.

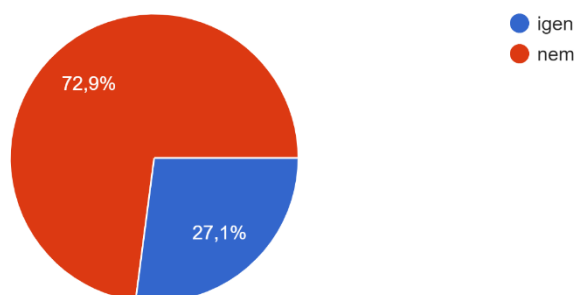
6. ábra: A kitöltők havi nettó jövedelmének aránya

A turizmus munkában való szerepének aránya a kitöltők körében: A kitöltők legtöbbje nem a turizmusban dolgozik (88%, 117 fő), néhányuk jelenleg nem dolgozik (13 fő, 9,8%), és csupán nagyon kis hányaduk dolgozik ebben a szakmában (3 fő, 2,3%).

7. ábra: A kitöltők munkájának kötődése a turizmushoz

A kitöltők térségben való életvitelének aránya: A kitöltők kicsit kevesebb mint háromnegyede a térségen kívül eső települések valamelyikén él (97 fő, 72,9%), és kicsivel több mint az egynegyedüknek van szerencséje a vizsgált turisztikai térségben élnie (36 fő, 27,1%).

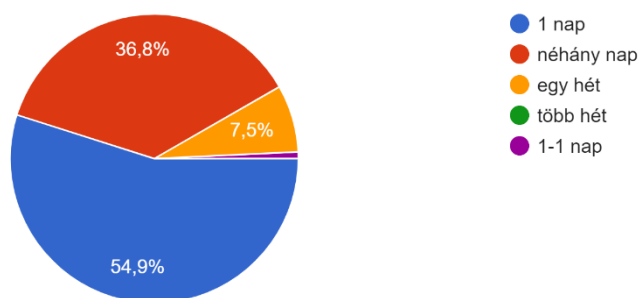

8. ábra: A kitöltők életvitelének kapcsolódása a térséghez

A Mátra-Bükk turisztikai térség turizmusára vonatkozó kérdések elemzése:

A válaszadók a térségen belül való turisztikai célú utazásainak átlagos időtartama,

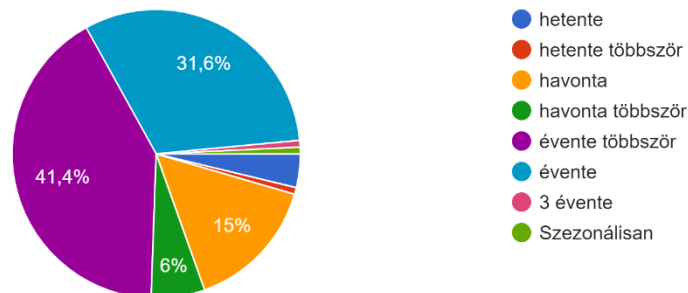
hossza: A válaszadók több mint fele az egy napos időintervallumot jelölte meg (73 fő, 54,9%), több mint az egyharmaduk a néhány napos lehetőséget választotta (49 fő, 36,8%), a maradék válasz pedig az egy hetes ott tartózkodásra érkezett (10 fő, 7,5%), illetve egy személy egyéni választ adott meg: „1-1 nap”. A térség fejlesztési stratégiájának ez is a célja többek között, hogy az itt tartózkodási időt, illetve a vendégéjszakák számát növelje a térségben, mert ebből a kérdőívből is látszik, hogy még mindig az 1 napos kirándulások vannak túlnyomó részben a térségben. Személy szerint én is 1 napos kirándulásokat szoktam eltölteni a térség valamely részén.

9. ábra: A térségben turisztikai céllal résztvevők átlagos ott tartózkodási ideje

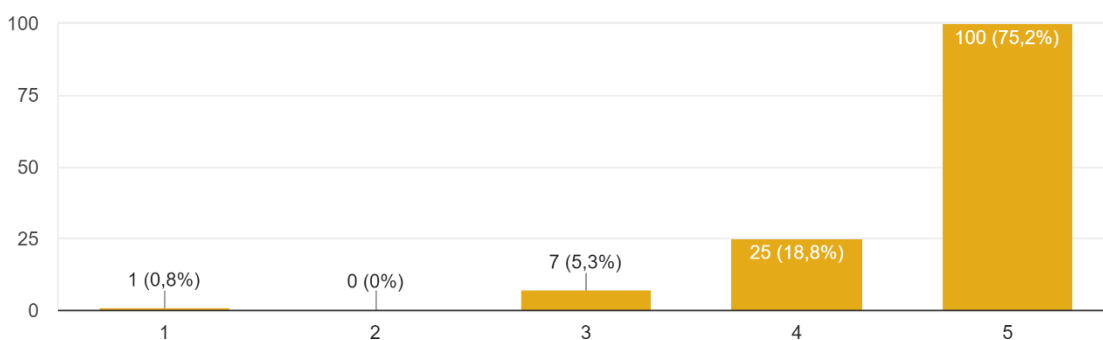
A válaszadók térségbe, vagy azon belül való turisztikai célú utazásainak gyakorisága:

A legtöbb ember aki részt vesz a térség turizmusában az évente többszöri lehetőséget jelölte meg (55 fő, 41,4%), a második legtöbb válasz az évente lehetőségre érkezett (42 fő, 31,6%), ezt követi a havonta opció (20 fő, 15%), majd a havonta többszöri (8 fő, 6%), és a hetente (5 fő, 3,8%), és végül egyforma arányban a hetente többször, szezonálisan, és 3 évente válaszok (1-1 fő, 0,8%). Bár a turisztikai térség statisztikai szempontból a második leglátogatottabb a Balaton turisztikai térség után, de a kérdőív szerint így is a legtöbb az évente pár alkalommal való ide látogatás, legalábbis a kitöltők között. Szerintem ha beigazolódnak a térség fejlesztőinek a számításai, ebben is szép eredményeket lehet elérni, mivel rengeteg újdonsággal, felújítással, reklámmal igyekeznek népszerűsíteni a térséget minden érdeklődési kör és korosztály számára. Én személy szerint havonta legalább egyszer ellátogatok itt valahová, rengeteg kedvenc helyünk található meg a térségben.

10. ábra: A válaszadók turisztikai célú térségben töltött idejének gyakorisága

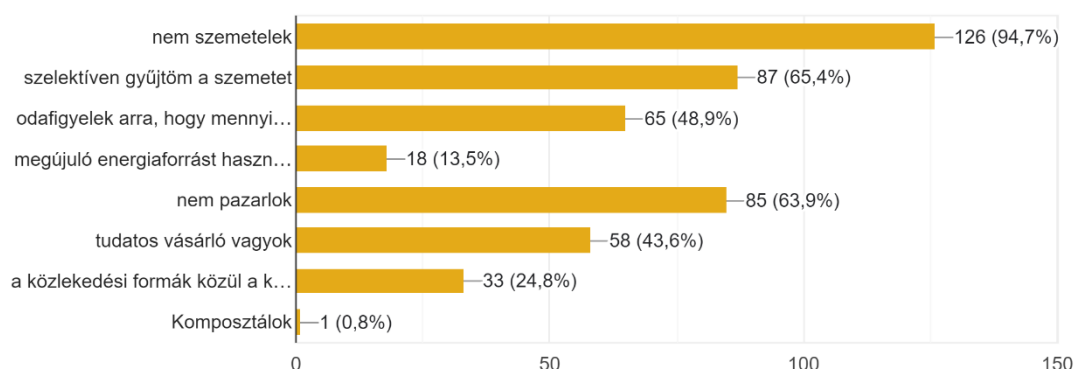
A válaszadók természetre való odafigyelése: A kérdőív kitöltőinek 1-től 5-ig terjedő skálán kellett megadniuk, hogy mennyire vigyáznak a természetre akár otthon, a mindennapokban, vagy kirándulás, utazás során. Nagy örömmre a legtöbb válasz az 5-ösre érkezett, kb. a háromnegyede (100 darab, 75,2%), ezt követte a 4-es értékre leadott válaszok száma (25 db, 18,8%), majd a 3-as értékelés (7 db, 5,3%), a 2-esre nem érkezett válasz, és sajnos, de legalább őszintén az 1-es értékelés is kapott 1 szavazatot, 0,8%. Nagyon fontos tulajdonság ez az emberekben, hiszen mindenki pont úgy viselkedik az utazásai alkalmával is, ahogyan a hétköznapiakban. Rengeteget tehetünk otthon, egy szálláson, vagy a természetet járva is annak megóvásáért. Nem mindegy hogy milyen járművel közelítünk meg egy adott desztinációt, hogy viselkedünk a szálláson energia és élelmiszer fogyasztás tekintetében, illetve hogy a természet járása közben kerüljük e a szemetelést, rongálást.

11. ábra: A válaszadók természetre való odafigyelésének mértéke

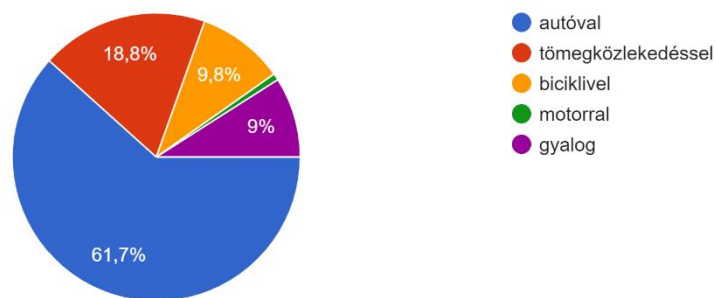
A válaszadók törekvései a természet megóvásáért: Itt folytatnám az előbbi pontban említetteket tovább, konkrét példákon keresztül. Ennél a kérdésnél több lehetőséget is

megjelölhettek a kérdőívet kitöltők. A legtöbb gombnyomást a „nem szemetelek” lehetőség kapta (126 fő, 94,7%), majdnem az összes válaszadó, ezt követi a szelektív szemétgyűjtés (87 fő, 65,4%) és a pazarlás kerülése (85 fő, 63,9%) lehetőségek szintén nagyon szép számban, majd az energiafogyasztásra való odafigyelés (65 fő, 48,9%), a tudatos vásárlás (58 fő, 43,6%), végül pedig a természetbarátabb közlekedési formák preferálása (33 fő, 24,8%), és a megújuló energiaforrás használat (18 fő, 13,5%), valamint egy valaki komposztál is (0,8%). É személy szerint mindet nagyon fontosnak tartom, és párral hozzá járulok én is hogy vigyázzak a környezetemre. A szemetelést én is nagyon komolyan veszem mindenhol, a szemetet is szelektíven gyűjtjük itthon, megújuló energiaforrást is használunk, hiszen van napelemünk, és ezért igyekszünk mindent árammal ellátni. próbálok jobban figyelni a tudatosságra is, de őszintén megvallva az árak emelkedése segít ebben a legtöbbet, a pazarlást is kerülöm minden tekintetben. Egyedül a közlekedés az, amiben sajnos nem vagyok sem én sem a családom túl jó, mindenhová képesek vagyunk autóval menni.

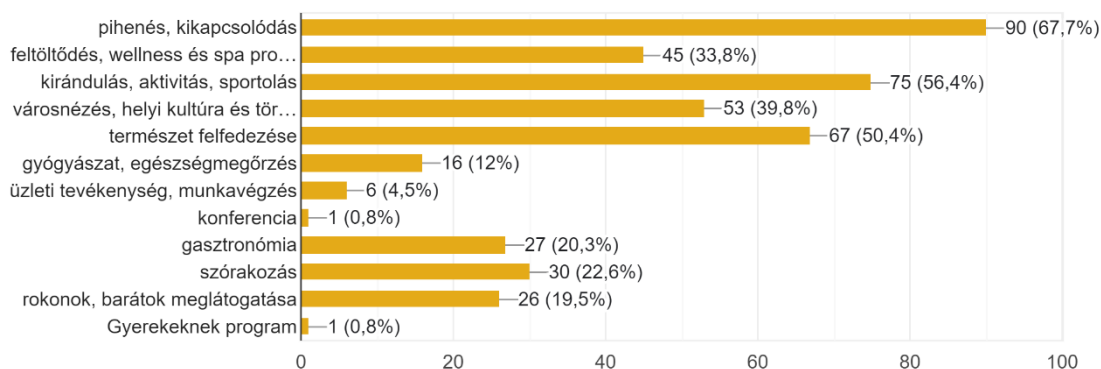
12. ábra: A válaszadók törekvései a természet megóvásáért

A válaszadók által általában/legtöbbször használt közlekedési forma: A kérdőívet kitöltők közül, a felénél is igencsak többen az autót részesítik előnyben (82 fő, 61,7%), ezt követi a tömegközlekedést használók száma (25 fő, 18,8%), majd majdnem egyforma arányban a biciklisek (13 fő, 9,8%) és a gyalogosak (12 fő, 9 %), és 1 fő motorral közlekedik legsűrűbben (0,8%). Én arra számítottam, hogy még ennél is több válasz fog érkezni az autós közlekedés lehetőségre, mivel az utóbbi időben nem csak a térségben, de mindenhol azt tapasztalom, hogy hatalmas a forgalom és zsúfoltság az utakon, alapjában véve is.

13. ábra: A válaszadók legsűrűbben választott közlekedési módja

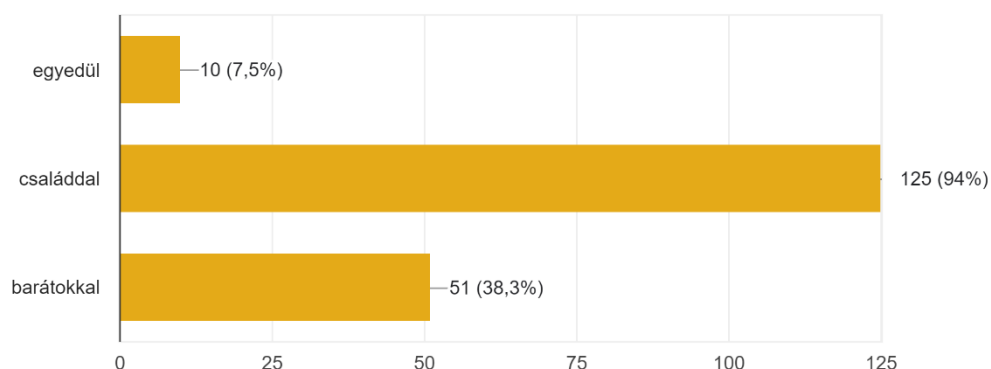
A válaszadók turisztikai motivációi: A legtöbben nem meglepően pihenés kikapcsolódás céljából utaznak (90 fő, 67,7%), ezt követi a kirándulás, aktivitás, sportolás, ami nagyon jellemző a térség turizmusára, és lehetőség is ebből akad a legtöbb (75 fő, 56,4%), ezután jön a természet felfedezése (67 fő, 50,4%), majd a feltöltődést, wellnesst, spa programokat is sokan keresik (45 fő, 33,8%). A sorban következő népszerűségű lehetőségek a szórakozás (30 fő, 22,6%), a gasztronómia megismerése (27 fő, 20,3%), az ismerősök, családtagok felkeresése (26 fő, 19,5%). Gyógyászati, egészségmegőrzési célból (16 fő, 12%), illetve üzleti, munkavégzés (6 fő, 4,5%), utazók céljából is vannak néhányan, valamint 1-1 fő konferencia és gyermekprogramok céljával is kirándul (0,8%). A térségben mindenki megtalálhat mindenféle turisztikai lehetőséget, ahogy az már a dolgozat elején is kiderül, és ez tapasztalatom szerint is egyre csak javul és bővül, illetve a térség fejlesztésében ez is egy nagyon fontos szempont.

14. ábra: A kérdőív kitöltők utazási motivációi

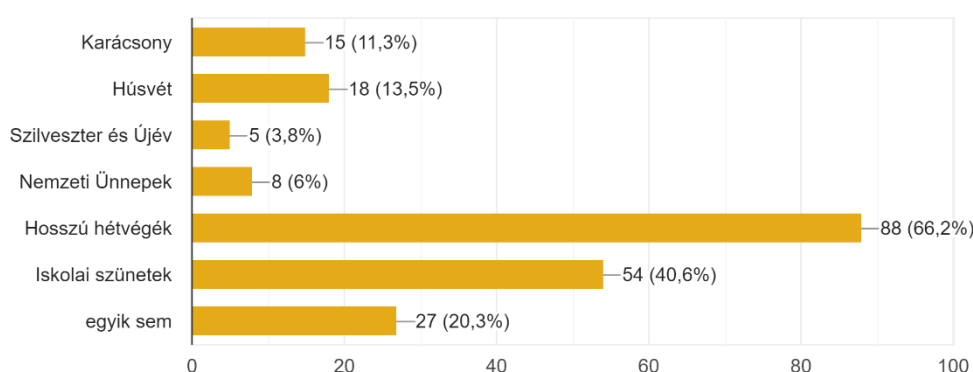
A válaszadók leggyakoribb utazó társaságának aránya: A legtöbben a családjukkal utaznak legszívesebben (125 fő, 94%), elég sokan a barátaikkal is (51 fő, 38,3%), és

néhányan pedig egyedül (10 fő, 7,5%). Én is legtöbbször családosakkal, gyermekekkel együtt kirándulókkal, illetve minden korosztályú párral találkozok a térségben való időtöltés közben, de rengetegen vannak baráti társasággal, illetve kutyákkal együtt kirándulók is.

15. ábra: A válaszadók utazó társasága

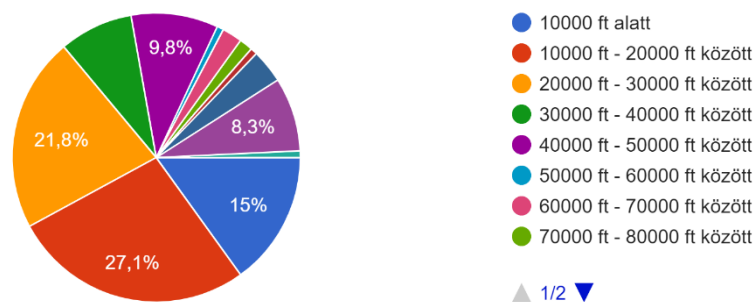
A válaszadók ünnepnapokhoz kötődő utazási hajlandósága: A hosszú hétvégék a legnépszerűbbek (88 fő, 66,2 %), majd az iskolaszüneti napok (54 fő, 40,6%), Húsvét (18 fő, 13,5%) és Karácsony (15 fő, 11,3%), Nemzeti Ünnepek (8 fő, 6%), Szilveszter és Újév napjai (5 fő, 3,8%). Tapasztalatom szerint is a hosszú hétvégék, iskolai szünetek a legnépszerűbben, a már fentebb említett családosak, gyermekesek körében, ezt mindenki kihasználja. A tipikus ünnepnapokat még talán mindig megszokottabb otthon eltölteni.

16. ábra: A válaszadók ünnepek alkalmával való utazásainak aránya

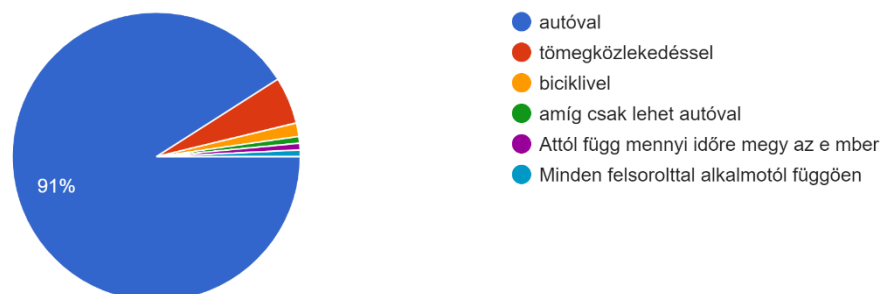
A válaszadók költési hajlandósága a térség turizmusában való részvétel alkalmával: A legtöbb 10-20 ezer forint között (36 fő, 27,1%), 20-30 ezer forint között (29 fő, 21,8%) és 10 ezer forint alatt költenek (20 fő, 15%). Ezt követi a 40-50 ezer forint közötti

(13 fő, 9,8%), 100 ezer forint felett és 30-40 ezer forint között egyforma (11 fő, 8,3%) költsések. Ezek az adatok ahoz járulnak hozzá, hogy megmutassák, a turisták mennyivel lendítik fel a térség gazdaságát, turizmusát, az itt töltött idő hossza és gyakorisága mellett. A leggyakoribbnak a néhány tízezer forintos költség (10-50 ezer forint) bizonyult, hiszen a benzin/útiköltség mellett nagyon sok program, termék és szolgáltatás vár itt az emberekre, és egy nap alatt is könnyen el lehet költeni ennyit, főleg ha az ember társaságban látogat el ide.

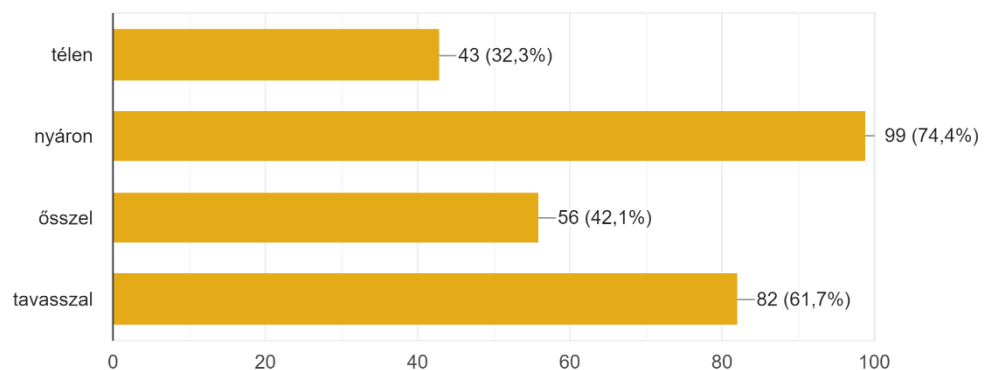
17. ábra: A térség turizmusában résztvevők költési szokásai

A turisztikai térség vagy azon belül más hely megközelítésének módja a válaszolók által: A legtöbben ezt autóval teszik meg (91%, 121 fő), a többi ehhez képest igen elenyésző. A legtöbb ember ameddig csak utat talál, addig megy autóval. Szintén a Kékestető a legjobb példa erre, a legfelső parkolóban nagyon nehéz helyet találni, mi átlagban, főleg hó szezonban lentebbi lehetőséget választunk parkolásra, mert jártunk már úgy, hogy a kocsisor haladásának reménytelensége miatt a jeges, kanyargós, meredek csúcsra vezető úton inkább feladtuk a várakozást és visszafordultunk, amit egyébként könnyen meg tudtunk tenni, hiszen lefelé már annál kevesebb autó óhajtott jönni.

18. ábra: A turisztikai térség, vagy azon belül másik hely megközelítésének módja

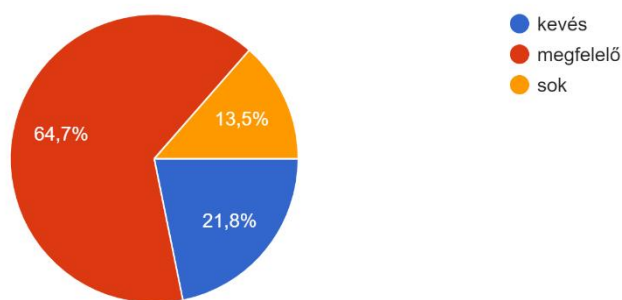
A térség évszakok szerinti népszerűsége a válaszadók körében: A kitöltők majdnem háromnegyede felkeresi nyáron a térség valamely részét (99 fő, 74,4%), ezután a tavasz következik a sorban (82 fő, 61,7%), majd az ősz (43 fő, 32,3%) és legvégül a tél, (43 fő, 32,3%). Tapasztalatom szerint télen leginkább a hó, havas sportok miatt keresi fel a legtöbb ember a térséget, hallottam is egyszer egy beszélgetést, amiben azt mondták, hogy az ország másik feléből, több száz kilométerről jöttek, hogy a gyerekek igazi nagy havat láthassanak itthon. Persze emellett ilyenkor a gasztronómia, és a wellness szolgáltatást is nyújtó szállodák igazán népszerűek még, illetve ami legalább fedett fürdővel rendelkezik. De például az egerszalóki Nosztalgia Strandfürdőn télen, hóesés közben is van lehetőség a majdnem 40 fokos vízben éjszakai fürdőzésre, fantasztikus élmény. Persze a többi hónapban pedig minden egyéb lehetőséghez is elég jó idő van már, ezért népszerűbbek.

19. ábra: A térség évszakok szerinti népszerűsége a válaszadók szerint

A turisták mennyiségének megítélése a válaszadók szerint: A térségben élők és az oda látogatók véleményét is kérdeztem arról, hogy mennyire vannak megelégedve a térségbe látogató turisták számával, hiszen ezt mindannyian érzékelhetik. Súlyos problémákhoz vezethet, ha túl sok látogató van egy adott desztináción belül, egyaránt veszélyezteti a helyiek életminőségét és a természeti értékeket, felerősíti a túlterheltséget a városi közlekedésben, az ellátási rendszerek működésében, ezzel konfliktust okozva a helyiek és a látogatók között. Szerencsére itt nem ez a helyzet, ugyanis a legtöbb kitöltő szerint a térségbe látogató turisták mennyisége éppen megfelelő (86 fő, 64,7%), 21,8%-uk szerint kevés (29 fő), és csak 13,5-uk gondolja soknak (18 fő). Személy szerint én ezt annyival egészíteném ki, hogy ez nyilván egy átlag, mi is nagyon kedveljük ezt a desztinációt, rendszeresen látogatjuk bizonyos kedvenc helyeinket ezen belül, és vannak olyan helyek, ahol népszerűségük miatt rendszeresen, vagy szezonálisan tapasztalható túlturistasodás.

Tipikus példa erre a Kékestető, általában is, de hóesésben aztán különösen. Az ilyen, és az ellentétes, kevésbé ismert és látogatott helyek számára is nagyon kedvezőek lesz a Mátra térségi aktív turisztikai stratégia hatásai, remélhetőleg kiegyenlítődnek majd ezek a kisebb-nagyobb egyenlőtlenségek is a segítségével.

20. ábra: A válaszadók megítélése a térségben a turisták mennyiségéről

A térségben élők hozzáállása az oda látogatókról: A legtöbbjük saját bevallása szerint közömbösen áll hozzájuk, igazából mindegy számukra, nem táplálnak különösebb érzelmeket a jelenlétük iránt (14 fő, 38,9%), szintén sokan látják őket szívesen (12 fő, 33,3%), csak eggyel tér el azok száma, akik csak elviselik őket (5 fő, 13,9%), és akik kifejezetten örülnek nekik (4 fő, 11,1%), és egyetlen egy fő ott élő sem nyilatkozott úgy, hogy zavarná őt a turisták jelenléte. És volt valaki, aki elfelejtett erre válaszolni az ott élők közül (1 fő, 2,8%). Átlagosan 3,4 pontra értékelték azt, hogy hogyan viszonyulnak a turistákhoz.

A térségbe érkezők véleménye arról, hogy hogyan állnak hozzájuk az ott élők: A legtöbben úgy tartják, hogy szívesen látott vendégek a térségben (43 fő, 44,3%), szintén sokan úgy hiszik hogy közömbösek az ott élők számára (31 fő, 32%), valamennyien úgy gondolják hogy csupán elviselt személyek (11 fő, 11,3%), és párán úgy, hogy kifejezetten örülnek nekik (5 fő, 5,2%), és senki nem gondolná, hogy zavarja a helyieket a jelenlétével. 7 fő pedig elfelejtett válaszolni erre a kérdésre. Átlagban ők pedig 3,5-re értékelték azt, hogy szerintük hogyan viszonyulnak hozzájuk az ott élők.

Ezekből a válaszokból kiderül, hogy a válaszadók (ott élők és turisták) csak az első két helyen álló válaszlehetőséget gondolják pont fordítva, egyébként a többi lehetőségben nagyjából egyezik a véleményük, átlagban pedig csak egy tizeddel tér el. És az külön

pozitívum, hogy egyikük sem jelölte meg a zavaró opciót, Ez nagyon jó, hiszen ezek szerint az ott élők élete sincs zavarva a kirándulók által, és az oda látogatók is vendégszeretetet éreznek leginkább a helyiek részéről, de legalábbis azt hogy zavaróak lennének semmiképp.

A kérdőív kitöltőinek véleménye az alábbi szempontokról a térségben 1-től 5-ig terjedő skálán:

Tisztaság, rendezettség: A legtöbben hármásra (47 fő, 35,1%), négyesre (41 fő, 30,6%), ötösre (27 fő, 20,1%), majd kettesre (14 fő, 10,4%), és végül egyesre (5 fő, 3,7%) értékelik. Átlagosan pedig 3,5-ös értékelést kapott.

Infrastruktúra kiépítettsége: A legtöbben négyesre (48 fő, 35,8%), hármásra (47 fő, 35,1%), kettesre (19 fő, 14,2%), ötösre (13 fő, 9,7%), majd egyesre (7 fő, 5,2%) értékelik. Átlagosan 3,3-as értékelést kapott.

Zajszennyezettség: A legtöbben hármásra (49 fő, 36,6%), kettesre (27 fő, 20,1%), négyesre (30 fő, 22,4%) egyesre (14 fő, 10,4%), majd végül ötösre (16 fő, 11,9%) értékelik. Átlagosan 3,1-es értékelést kapott.

Zsúfoltság, tömeg A legtöbben hármásra (52 fő, 38,8%), kettesre (30 fő, 22,4%), négyesre (27 fő, 20,1%), végül egyformán egyesre (14 fő, 10,4%) és ötösre (14 fő, 10,4%) értékelik. Átlagosan 3,1-es értékelést kapott.

Parkolási lehetőségek: A legtöbben hármásra (47 fő, 35,1%), egyformán kettesre (30 fő, 22,4%) és négyesre (30 fő, 22,4%), egyesre (18 fő, 13,4%), majd végül ötösre (11 fő, 8,2%) értékelik. Átlagosan 3-as értékelést kapott.

Közbiztonság: A legtöbben hármásra (41 fő, 30,6%), négyesre (35 fő, 26,1 %), ötösre (31 fő, 23,1 %) kettesre (21 fő, 15,7%), majd végül egyesre (8 fő, 6%), értékelik. Átlagosan 3,5-ös értékelést kapott.

A turisták költsége: A legtöbben hármásra (54 fő, 40,3%), négyesre (41 fő, 30,6%), kettesre (26 fő, 19,4%), ötösre (9 fő, 6,7%) majd végül egyesre (5 fő, 3,7%), értékelik. Átlagosan 3,2-es értékelést kapott.

A turisták viselkedése: A legtöbben hármásra (52 fő, 38,8%), négyesre (44 fő, 32,8%), kettesre (23 fő, 17,2%), ötösre (9 fő, 6,7%) majd végül egyesre (7 fő, 5,2%), értékelik. Átlagosan 3,2-es értékelést kapott.

Vonzerők és attrakciók mennyisége, minősége: A legtöbben hármásra (45 fő, 33,6%), négyesre (44 fő, 32,8%), kettesre (23 fő, 17,2%), ötösre (15 fő, 11,2%), majd végül egyesre (9 fő, 6,7%) értékelik. Átlagosan 3,3-as értékelést kapott.

A térségbeli látnivalókról nyújtott információ mennyisége és minősége: A legtöbben négyesre (49 fő, 36,6%), hármásra (42 fő, 31,3%), ötösre (19 fő, 14,2%), kettesre (18 fő, 13,4%), majd végül egyesre (7 fő, 5,2%) értékelik. Átlagosan 3,5-ös értékelést kapott.

Az átlag értékek összességében 3 és 3,5 között alakultak mindegyik szempontnál a válaszadók által. Igazság szerint a legtöbbet egyet értek, de a látnivalók minőségével, mennyiségével és a róluk található információval nem, szerintem jóval magasabb pontot érnek egy ötig terjedő skálán, amíg a dolgot készítettem rengeteg új dolgot is felfedeztem a térségről. Viszont az tény, hogy lehetne jobban reklámozni őket, de ez ügyben is terveznek intézkedni a fejlesztési stratégia szerint. Sajnos az infrastruktúrához kötődő kérdéseknél jogos a közepes értékelés, de szerintem ez egyébként országos probléma is. A tisztaságról azt gondolom, a leghíresebb helyeken ez teljesen rendben van, például az ergi főtér ami először eszembe jut, nem lehet azt mondani rá sosem hogy koszos, de menjen csak el az ember túrázni egy kijelölt útvonalon és sajnos rengeteg szeméttel találkozok, annak ellenére, hogy még táblák is ki vannak helyezve a szemetelés tilalmára, és kamerás megfigyelésre figyelmeztetnek. Nekem még a közbiztonsággal sehol nem volt problémám a térség egyik pontján sem. A turisták költségét nem gondolom rossznak, viszont a viselkedésüket néha annál inkább.

A turizmus pozitív hatásainak érzékelése a térségben élők által:

Munkahelyteremtés: A legtöbben kettesre (12 fő, 33,3%), hármásra (8 fő, 22,2%), négyesre (6 fő, 16,7%), ötösre (4 fő, 11,1%), majd végül egyesre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 2,9 pontra értékelték.

Életszínvonal emelkedése: A legtöbben kettesre (10 fő, 27,8%), és hármásra (10 fő, 27,8%) egyaránt, négyesre (8 fő, 22,2%), egyesre (5 fő, 13,9%), majd végül ötösre (2 fő, 5,6%) értékelik. Átlagosan tehát 2,8 pontra értékelték.

Szabadidős lehetőségek fejlődése: A legtöbben kettesre (12 fő, 33,3%), négyesre (11 fő, 30,6%), ötösre (5 fő, 13,9%), hármásra (4 fő, 11,1%), majd végül egyesre (1 fő, 2,8%) értékelik. Átlagosan tehát 3,2 pontra értékelték.

Természeti erőforrásokvédelme: A legtöbben négyesre (12 fő, 33,3%), hármasra (8 fő, 22,2%), ötösre (6 fő, 16,7%), kettesre (4 fő, 11,1%), majd végül egyesre (5 fő, 13,9%) értékelik. Átlagosan tehát 3,3 pontra értékelték.

Társadalmi, kulturális életfelélénkülése: A legtöbben ötösre (10 fő, 27,8%), hármasra (9 fő, 25%), négyesre (8 fő, 22,2%), kettesre (6 fő, 16,7%), majd végül egyesre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 3,4 pontra értékelték.

Helyi művészetek, kulturális események újjáélesztése: A legtöbben hármasra (11 fő, 30,6%), négyesre (9 fő, 25%), egyesre (7 fő, 19,4%), majd végül kettesre (4 fő, 11,1%) és ötösre (4 fő, 11,11%) egyaránt értékelik. Átlagosan tehát 3,2 pontra értékelték.

Szakképzettség, nyelvtudás felértékelődése: A legtöbben hármasra (8 fő, 22,236,6%) és négyesre (8 fő, 22,2%) egyaránt, egyesre (6 fő, 16,7%) és kettesre (6 fő, 16,7%) egyformán, majd végül ötösre (2 fő, 5,6%) értékelik. Átlagosan tehát 2,3 pontra értékelték.

Szolgáltatási szektorszerepének növekedése: A legtöbben négyesre (11 fő, 30,6%), hármasra (9 fő, 25%), kettesre (7 fő, 19,4%), egyesre (5 fő, 13,9%), majd végül ötösre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 3 pontra értékelték.

A turizmus pozitív hatásaival kapcsolatos kérdések összességében 2,8-3,4 átlag között alakultak. Úgy néz ki, hogy ezek közül mindegyik körülbelül közepes mértékben formálja a helyiek életét. A legalacsonyabb értéket az életszínvonal emelése kapta, a legmagasabbat pedig a társadalmi és kulturális élet felélénkülése, de csak 6 tizednyi pontbeli különbség van köztük.

A turizmus negatív hatásainak érzékelése a térségben élők által:

Emelkedő ingatlan és albérletárak: A legtöbben egyesre (1 fő, 2,8%), kettesre (4 fő, 11,1%), hármasra (12 fő, 33,3%), négyesre (5 fő, 13,9%), majd végül ötösre (12 fő, 33,3%) értékelik. Átlagosan tehát 3,7 pontra értékelték.

Szezonális munkahelyek számának növekedése: A legtöbben hármasra (13 fő, 36,1%), négyesre (9 fő, 25%), kettesre (5 fő, 13,9%) és ötösre (5 fő, 13,9%) egyaránt, majd végül egyesre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 3,2 pontra értékelték.

Munkaerőhiány a hagyományos szektorokban: A legtöbben hármasra (12 fő, 33,3%), kettesre (10 fő, 27,8%), négyesre (5 fő, 13,9%), majd végül egyesre (4 fő, 11,1%) és ötösre (4 fő, 11,1%) egyformán értékelik. Átlagosan tehát 2,9 pontra értékelték.

Nem állandó lakosokszámának növekedése: A legtöbben kettesre (12 fő, 33,3%), hármasra (8 fő, 22,2%), ötökre (6 fő, 16,7%), négyesre (5 fő, 8,3%), majd végül egyesre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 3 pontra értékelték.

Helyi tradíciókelhalványulása: A legtöbben kettesre (11 fő, 30,6%) és hármasra (11 fő, 30,6%) egyformán, ötökre (5 fő, 13,9%), majd végül egyesre (4 fő, 11,1%) és négyesre (4 fő, 11,1%) egyformán értékelik. Átlagosan tehát 2,9 pontra értékelték.

Rongálás, vandalizmus: A legtöbben hármasra (14 fő, 38,9%), egyesre (7 fő, 19,4%), kettesre (5 fő, 13,9%) és ötökre (5 fő, 13,9%) egyformán, majd végül négyesre (4 fő, 11,1%) értékelik. Átlagosan tehát 2,9 pontra értékelték.

Biztonságérzet gyengülése: A legtöbben hármasra (11 fő, 30,6%), kettesre (9 fő, 25%), egyesre (7 fő, 19,4%), ötökre (5 fő, 13,9%), majd végül négyesre (3 fő, 8,3%) értékelik. Átlagosan tehát 2,7 pontra értékelték.

A turizmus negatív hatásaira vonatkozó kérdések is hasonló értékeket kaptak, 2-7 és 3,7 között alakultak a pontok. Úgy néz ki, hogy ezek is a közepestől csak kis mértékben pozitív vagy negatív irányba eltérő mértékben hatnak a helyiek életére. Az azért megnyugtató, hogy a legalacsonyabb értéket a biztonságérzet gyengülése kapta. És nem meglepő, hogy a legmagasabbat pedig az ingatlanárak emelkedése. Ezek között pontosan 1 teljes érték eltérés van.

Lezárás:

Összességében kettősek a gondolataim a térséggel kapcsolatban. Bár szerintem így is nagyon jó pozícióban van, ahhoz még sokat kell tenni, hogy az ország elsősorban 4 évszakos kirándulólhelye legyen. Jelenleg is számottevő látnivaló, lehetőség, turisztikai termék és lehetőség kínálkozik számunkra a területen, igazából minden mindenki megtalálhatja magának azt, ami vonzza, de még így is vannak kihasználatlan részei. Szerintem a legeslegjobban az segítené a köztudatba való teljes beépülését, ha többet látnának, hallanának róla az emberek, és nem mindig csak a leghíresebb vonzerőivel találkoznanak, tehát a reklámozás. Illetve, ha a lehetőségeket „csomagként hirdetnék”. Például, ha a Mátrát veszi célba valaki, akkor az általában a Kékestetőt jelenti. Pedig először ott van Mátrafüred a gasztronómiai lehetőségeivel, babamúzeummal, a Kozmáry-kilátóval, aztán következik Mátraháza büfé és bazár sorokkal, a sástói a turisztikai központtal, tóval, szigetekkel, kilátóval, ahonnan libegőn utazhatunk át az adrenalin kalandparkba. És ezek felett van még csak az 1014 méteres csúcs, a piros-fehér-zöld

sziklával, tv toronnyal, éttermekkel, játszótérrel, síelési lehetőségekkel, és ezek pár kilométerre és percre vannak egymástól, ha már ide jön az ember, ne hagyja ki egyiket sem. De az összes többi látnivalóra/ településre is lehetne hozni ugyanilyen példát a térségből. Illetve a másik dolog, amit észrevettem (magunkon is), hogy a Mátra környéke sokkal jobban dominál a Bükk környékénél, a legtöbb ember, ha erre indul, hajlamos az előbbit választani az utóbbival szemben. Tehát a kettő között kéne egy kis egyenlőséget is elérni a Bükk javára. Szerintem a látogatások gyakorisága és hossza is azért rövidebb, mert az emberek maguktól nem néznek utána részletesen az információknak, és marketingje pedig úgy gondolom kevesebb van a térségnek, mint amennyi elkélne. Tehát lehetőség adódik bőven, hogy az ember az egyik miatt fel sem figyel a másakra. Infrastruktúra, közlekedés, parkolás, tömeg szempontjából értelemszerűen a forgalmasabb, népszerűbb helyek javulhatnának. Tisztaság szempontjából pedig tapasztalatom szerint pont a kevésbé ismert helyek szorulnának segítségre, például Eger központjában aztán minden megtalálható ami szem szájnak ingere, de sosem mondanám piszkosnak, viszont nemrégiben az egyik külterületén túráztunk egyet, kijelölt túraútvonalon, ráadásul olyanon, ahol még hétvégi házak is vannak, és autók járnak, és eszméletlen mennyiségű szemét volt mindenfelé szétdobálva, holott ezt táblák is tiltották, és felhívták a figyelmet a kamerás megfigyelésre. Biztonságérzet szempontjából én még sosem csalódtam a térségben. És úgy gondolom, hogy az ide látogatók és az itt élők is nagyon rendesen viselkednek turisztikai szempontból. Összegzésképp ezek az én záró gondolataim.

Ábrajegyzék:

1. ábra: A kitöltők nemének aránya	38
2. ábra: A kitöltők korcsoportjainak aránya	38
3. ábra: A kitöltők családi állapotának aránya	39
4. ábra: A kitöltők vármegyék szerinti lakóhelyének alakulása.....	39
5. ábra: A kitöltők lakóhely típusának aránya	40
6. ábra: A kitöltők havi nettó jövedelmének aránya	41
7. ábra: A kitöltők munkájának kötődése a turizmushoz.....	41
8. ábra: A kitöltők életvitelének kapcsolódása a térséghez	42
9. ábra: A térségben turisztikai céllal résztvevők átlagos ott tartózkodási ideje	42
10. ábra: A válaszadók turisztikai célú térségben töltött idejének gyakorisága	43
11. ábra: A válaszadók természetre való odafigyelésének mértéke.....	43
12. ábra: A válaszadók törekvései a természet megóvásáért	44
13. ábra: A válaszadók legsűrűbben választott közlekedési módja	45
14. ábra: A kérdőív kitöltők utazási motivációi	45
15. ábra: A válaszadók utazó társasága.....	46
16. ábra: A válaszadók ünnepek alkalmával való utazásainak aránya	46
17. ábra: A térség turizmusában résztvevők költési szokásai	47
18. ábra: A turisztikai térség, vagy azon belül másik hely megközelítésének módja.....	47
19. ábra: A térség évszakok szerinti népszerűsége a válaszadók szerint.....	48
20. ábra: A válaszadók megítélése a térségben a turisták mennyiségéről	49

Irodalomjegyzék

- Andrea, R. (2021.. 04. 23.). https://aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/3.b-matra_helyzetfeltaras_vegleges.pdf. Forrás: https://aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/3.b-matra_helyzetfeltaras_vegleges.pdf: https://aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/3.b-matra_helyzetfeltaras_vegleges.pdf
- Ásványi, K. (2022.). *Fenntarthatóság a turizmusban*. Akadémiai Kiadó.
- Bt., S. (2000-2023.). sielok.hu/siterep/matraszentistvan/. Forrás: [sielok.hu](https://sielok.hu/siterep/matraszentistvan/): <https://sielok.hu/siterep/matraszentistvan/>
- Bükkhegység.hu. (2015.. 05. 24.). www.bukkegyseg.hu/tudasbazis/altalanos-informaciok/hegyeinkrol/bukk. Forrás: [www.bukkegyseg.hu](http://www.bukkegyseg.hu/tudasbazis/altalanos-informaciok/hegyeinkrol/bukk): <https://www.bukkegyseg.hu/tudasbazis/altalanos-informaciok/hegyeinkrol/bukk>
- Deli-Gray, Z., & Árva, L. (2016.). *Turizmusmarketing Esettanulmányok*. Akadémiai Kiadó. Forrás: https://mersz.hu/keres/m%C3%A1tra-b%C3%BCKk/hivatkozas/dj60tm_87_p2#dj60tm_87_p2
- EGYESÜLET, G.-M. T. (2018.). www.gyongyos-matra.hu/aktivan-a-matraba/oxygen-adrenalin-park-2/oxygen-adrenalin-park/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/aktivan-a-matraba/oxygen-adrenalin-park-2/oxygen-adrenalin-park/): <https://www.gyongyos-matra.hu/aktivan-a-matraba/oxygen-adrenalin-park-2/oxygen-adrenalin-park/>
- EGYESÜLET, G.-M. T. (2018.). www.gyongyos-matra.hu/hirek/matrafured-apro-de-elmenyekkel-teli-telepules/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/hirek/matrafured-apro-de-elmenyekkel-teli-telepules/): <https://www.gyongyos-matra.hu/hirek/matrafured-apro-de-elmenyekkel-teli-telepules/>
- egyesület, G.-M. T. (2018.). www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/kekesteto/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/kekesteto/): <https://www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/kekesteto/>
- EGYESÜLET, G.-M. T. (2018.). www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/sasto/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/sasto/): <https://www.gyongyos-matra.hu/latnivalok/telepulesek/sasto/>
- EGYESÜLET, G.-M. T. (2018.). www.gyongyos-matra.hu/turisztikai-informaciok/gyongyos-matra-turisztikai-kozhasznu-egyesulet/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/turisztikai-informaciok/gyongyos-matra-turisztikai-kozhasznu-egyesulet/): <https://www.gyongyos-matra.hu/turisztikai-informaciok/gyongyos-matra-turisztikai-kozhasznu-egyesulet/>
- EGYESÜLET, G.-M. T. (2022.. 06. 30.). www.gyongyos-matra.hu/palyazatok/ginop-1-3-4-17-2018-00006/. Forrás: [www.gyongyos-matra.hu](http://www.gyongyos-matra.hu/palyazatok/ginop-1-3-4-17-2018-00006/): <https://www.gyongyos-matra.hu/palyazatok/ginop-1-3-4-17-2018-00006/>
- Egyesület, K. T. (2023.). kekesturista.hu/. Forrás: kekesturista.hu: <https://kekesturista.hu/>
- Egyesület, K. T. (2023.. 04. 01). kekesturista.hu/turistautak/. Forrás: [kekesturista.hu](https://kekesturista.hu/turistautak/): <https://kekesturista.hu/turistautak/>
- Egyesület, M. J. (2019.. 02. 26.). www.matrainfo.hu/mjte.php. Forrás: [/www.matrainfo.hu](http://www.matrainfo.hu/mjte.php): <http://www.matrainfo.hu/mjte.php>

- Egyesület, M. M. (2023.). <https://matramuzeum.nhmus.hu/>. Forrás: <https://matramuzeum.nhmus.hu/>: <https://matramuzeum.nhmus.hu/>
- Gergely, S. A. (2019.. 04. 15.). nater.mbfisz.gov.hu/sites/nater.mfgi.hu/files/files/Matra_Bukk_esettanulmany.pdf.
Forrás: nater.mbfisz.gov.hu:
https://nater.mbfisz.gov.hu/sites/nater.mfgi.hu/files/files/Matra_Bukk_esettanulmany.pdf
- Gonda, T. (2022.). *Alternatív turizmus*. Akadémiai Kiadó.
- Gyógygázfürdő, M. S. (2013.-2020.). www.mofetta.info/mofetta. Forrás: www.mofetta.info:
<https://www.mofetta.info/mofetta>
- HIVATALA, E. M. (2021.. 11. 24.). www.eger.hu/hu/varos/fejlesztési-projektek/c/a-matra-bukk-turisztikai-terseg-fejlesztése. Forrás: www.eger.hu:
<https://www.eger.hu/hu/varos/fejlesztési-projektek/c/a-matra-bukk-turisztikai-terseg-fejlesztése>
- Hivatala, E. M. (2022.. 07. 26.). www.eger.hu/hu/varos/fejlesztési-projektek/c/a-matra-bukk-turisztikai-terseg-fejlesztése. Forrás: www.eger.hu:
<https://www.eger.hu/hu/varos/fejlesztési-projektek/c/a-matra-bukk-turisztikai-terseg-fejlesztése>
- Honlapja, E. T. (2017). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/dobo-ter. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/dobo-ter>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/eger-kornyeke/egerszalok. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/eger-kornyeke/egerszalok>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-bazilika. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-bazilika>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-var. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/egri-var>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/erseki-palota-eger. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/erseki-palota-eger>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/minaret. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/minaret>
- Honlapja, E. T. (2017.). visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/szepasszonyvolgy. Forrás: visiteger.com:
<https://visiteger.com/latnivalok/top-10-latnivalo/szepasszonyvolgy>
- IGazgatóság, A. N. (2005.). anp.nemzetipark.gov.hu/barlangok-elettelen-termeszeti-ertekek.
Forrás: anp.nemzetipark.gov.hu: <http://anp.nemzetipark.gov.hu/barlangok-elettelen-termeszeti-ertekek>
- Igazgatóság, B. N. (2023.). www.bnpi.hu/. Forrás: www.bnpi.hu: <https://www.bnpi.hu>
- Infó, M. (dátum nélk.). www.miskolctapolca.info/barlangfurdo. Forrás: www.miskolctapolca.info:
<https://www.miskolctapolca.info/barlangfurdo>

- Irimiás, A., Jászberényi, M., & Michalkó, G. (2019.). *A turisztikai termékek innovatív fejlesztése*. Akadémiai Kiadó.
- Jászberényi, M. (2020.). *A kulturális turizmus sokszínűsége*. Akadémiai Kiadó.
- Jászberényi, M., & Munkácsy, A. (2018.). *Közlekedés, mobilitás, turizmus*. Akadémiai Kiadó.
- Jászberényi, M., Boros, K., & Miskolczi, M. (2022.). *Vonzófejlesztés a kulturális és aktív turizmusban*. Akadémiai Kiadó.
- Jászberényi, M., Zátori, A., & Ásványi, K. (2016.). *Fesztiválturizmus*. Akadémiai Kiadó.
- Juhász, J. (2016.). *Hidrogeológia*. Akadémiai Kiadó.
- Kft., A. M. (2016.). *diosgyorivar.hu/*. Forrás: diosgyorivar.hu: <https://diosgyorivar.hu/>
- Kft., L. N. (2020. . 10. 07.). *www.terport.hu/tematikus-terkepek/matra-bukk-turisztikai-terseg-2020.html*. Forrás: [www.terport.hu: http://www.terport.hu/tematikus-terkepek/matra-bukk-turisztikai-terseg-2020.html](http://www.terport.hu/tematikus-terkepek/matra-bukk-turisztikai-terseg-2020.html)
- Kovács, E., & Kiss, K. (2018.). *Turisztikai trendek*. Akadémiai Kiadó.
- Központ, A. é. (2021.. 09. 10.). *aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/matra-kekes_osszefoglalo_final.pdf*. Forrás: aofk.hu: https://aofk.hu/wp-content/uploads/2021/04/matra-kekes_osszefoglalo_final.pdf
- Központ, A. é. (2023.). *aofk.hu/tersegi-tervezes-matra/*. Forrás: aofk.hu: <https://aofk.hu/tersegi-tervezes-matra/>
- Lillafured.hu. (2009.-2023.). *www.lillafured.hu/latnivalok.html*. Forrás: [www.lillafured.hu: https://www.lillafured.hu/latnivalok.html](https://www.lillafured.hu/latnivalok.html)
- Lőrincz, K., & Sulyok, J. (2017.). *Turizmusmarketing*. Akadémiai Kiadó.
- Magyarország, C. (2020.. 08. 24.).
<https://csodasmagyarorszag.hu/documents/9/9e/9e6/9e6db8dfde9a917cf47daad639788bdb28bd7d1.pdf>. Forrás:
<https://csodasmagyarorszag.hu/documents/9/9e/9e6/9e6db8dfde9a917cf47daad639788bdb28bd7d1.pdf>:
<https://csodasmagyarorszag.hu/documents/9/9e/9e6/9e6db8dfde9a917cf47daad639788bdb28bd7d1.pdf>
- Máhr, T., Keller, K., & Brikner, Z. (2022.). *Innováció a turizmusban*. Akadémiai Kiadó.
- matrahegy.hu/*. (dátum nélkül.). Forrás: [matrahegy.hu: https://matrahegy.hu/](https://matrahegy.hu/)
- Michalkó, G. (2016.). *Turizmológia*. Akadémiai Kiadó.
- Michalkó, G. (2023.). *A turizmus esszenciája*. Akadémiai Kiadó.
- Nemes Nagy, J. (2017.). *Terek, helyek, régiók, A regionális tudomány alapjai*. Akadémiai Kiadó.
- Országjáró. (2023.). *www.orszagjaro.net/lillafured/*. Forrás: [www.orszagjaro.net: https://www.orszagjaro.net/lillafured/](https://www.orszagjaro.net/lillafured/)
- Önkormányzat, E. k. (2022.-23.). *egerszalok.hu/hivatal/index.php/egerszalok/2016-03-01-18-28-15/25-latnivalok#So*. Forrás: [egerszalok.hu:](https://egerszalok.hu/)

- <http://egerszalok.hu/hivatal/index.php/egerszalok/2016-03-01-18-28-15/25-latnivalok#So>
- Önkormányzat, S. (2023.). www.szilvasvarad.hu/hu/latnivalok. Forrás: www.szilvasvarad.hu: <https://www.szilvasvarad.hu/hu/latnivalok>
- Önkormányzat, S. (2023.). www.szilvasvarad.hu/hu/lipicai-menes/allami-menesgazdasag-szilvasvarad. Forrás: www.szilvasvarad.hu: <https://www.szilvasvarad.hu/hu/lipicai-menes/allami-menesgazdasag-szilvasvarad>
- Önkormányzat, S. (2023.). www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/fatjol-vizeses. Forrás: www.szilvasvarad.hu: <https://www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/fatjol-vizeses>
- Önkormányzat, S. (2023.). www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/istallos-koi-barlang. Forrás: www.szilvasvarad.hu: <https://www.szilvasvarad.hu/hu/szalajka-volgy/istallos-koi-barlang>
- Önkormányzata, H. K. (2013.). www.holloko.hu/hu/info/latnivalok-szolgaltatasok/muzeumok/index.html. Forrás: www.holloko.hu: <https://www.holloko.hu/hu/info/latnivalok-szolgaltatasok/muzeumok/index.html>
- Önkormányzata, M. (2023.). tourism.mezokovesd.hu/matyo-muzeum-a5. Forrás: tourism.mezokovesd.hu: <https://tourism.mezokovesd.hu/matyo-muzeum-a5>
- Önkormányzata, M. (2023.). tourism.mezokovesd.hu/zsory-gyogy-es-strandfurdo-a1. Forrás: tourism.mezokovesd.hu: <https://tourism.mezokovesd.hu/zsory-gyogy-es-strandfurdo-a1>
- Papp, I. (2017.). *Szálloda- és vendéglátásmenedzsment*. Akadémiai Kiadó.
- Péter, M. (2019.. 05. 06.). acta.bibl.u-szeged.hu/58228/1/moraakademia_005_113-137.pdf. Forrás: acta.bibl.u-szeged.hu: http://acta.bibl.u-szeged.hu/58228/1/moraakademia_005_113-137.pdf
- Piskóti, I. (2016.). *Régió- és településmarketing, Marketingorientált fejlesztés, márkázás*. Akadémiai Kiadó.
- Puczkó, L., & Rátz, T. (2017.). *Az attrakciótól az élményig, A látogatómenedzsment módszerei*. Akadémiai kiadó.
- termalfurdo.hu. (2015.). www.termalfurdo.hu/furdo/demjeni-termal-volgy-160. Forrás: www.termalfurdo.hu: <https://www.termalfurdo.hu/furdo/demjeni-termal-volgy-160>
- Terület, I. Ó. (2023.). www.osmaradvanyok.hu/hu/a-vulkani-katasztrofa. Forrás: www.osmaradvanyok.hu: <https://www.osmaradvanyok.hu/hu/a-vulkani-katasztrofa>
- Ügynökség, M. T. (2012-2020). mtu.gov.hu/cikkek/matra-bukk-turisztikai-terseg-1926/. Forrás: mtu.gov.hu: <https://mtu.gov.hu/cikkek/matra-bukk-turisztikai-terseg-1926/>
- Ügynökség, M. T. (2022.. 06. 22.). www.gyongyos-matra.hu/palyazatok/ginop-1-3-4-17-2018-00006/. Forrás: www.gyongyos-matra.hu: <https://www.gyongyos-matra.hu/palyazatok/ginop-1-3-4-17-2018-00006/>
- Ügynökség, M. T. (2023.. 03. 20.). igyutazunk.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-matra-bukk-turisztikai-terseg-2023-februar. Forrás: igyutazunk.hu: <https://igyutazunk.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-matra-bukk-turisztikai-terseg-2023-februar>

Ügynökség, M. T. (2023.). *igyutazunk.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-matra-bukk-turisztikai-terseg-2023-februar*. Forrás: igyutazunk.hu: <https://igyutazunk.hu/cikkek/mtu-turisztikai-trendriport-matra-bukk-turisztikai-terseg-2023-februar>

KONZULTÁCIÓS NYILATKOZAT

Mihályi Ivett Emőke (hallgató Neptun azonosítója: HTGCF3) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*²

Kelt: 2023. év 05. hó 08. nap.

Dr. Dávid Lóránt Dénes

Belső konzulens

¹ A megfelelő aláhúzendó.

² A megfelelő aláhúzendó.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Mihályi Ivett Emőke
A Hallgató Neptun kódja: HTGCF3
A dolgozat címe: A turizmus környezeti hatásai a Mátra-Bükk turisztikai térségben
A megjelenés éve: 2023
A konzulens tanszék neve: Fenntartható turizmus tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

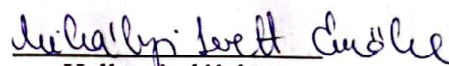
Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: 2023. év 05. hó 08. nap

Hallgató aláírása